teknik güç

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır

YIL — 2 SAYI — 41-42 1-15 MART 1974

İZZETTİN SİLİER AĞABEYİMİZE AÇIK TEŞEKKÜR

Yurt ve meslek sorunları için mücadele bayrağını en zor dönemlerde başarıyla taşıyan ve yücelterek yeni kadrolara teslim eden, gazetemizin kurucusu Sayın İzzettin Silier Ağabeyimize teşekkür boynumuzun borcudur.

Yoğun çalışmalardan sonra hakkettiği dinlenme devresinin çok kısa olmasını ve bir an önce eski şevk ve gücüyle toplumumuza değerli katkılarda bulunmasını dileriz.

TEKNİK — GÜÇ

BAŞYAZI

İhanet Korosu

Ertuğrul TIĞLAY

Fransız Devrimi, toplumsal hareketlerde ortaya çıkan gelişmelerin prototiplerini vermesi bakımından oldukça ilginç olaylarla doludur. Toplumu değiştirmek isteyen güçlerin bu değişimin sınırlarını saptamakta karşılaştıkları güçlükler; cesaretin, yurtseverliğin, inanmışlığın yanında, ihanetin, çıkarcılığın millet düşmanlığının iç içe geçtiği garip, garip olduğu kadar düşündürücü bir olaylar dizisi doğurmuştur. Yurtseverliği ve halk sevgisini ağızlarına sakız yapmış bazı çevrelerin, çıkarları tehlikeye düşünce nasıl bayağılaştıklarını, dürüstlüğün ve ap-açık olmanın duruluğu ile yücelmiş kadroların üzerine nasıl hile ve tezvirle yoğrulmuş bir kini boşalttıklarını, insanlığa yeni yeni bir çağ açan devrimi kendi çıkarlarının dört duvarına nasıl hapsettiklerini, bu devrimin tarihini okudukça tekrar tekrar görürürz. Dürüst Robespierre'in, inançlı Saint - Just'ün, halkçı Babeuf'ün giyotine gönderilen vücutları, rahat döşeğinde ölmüş bütün ikiyüzlülerin cezalandırılmamış oluşunda birer soru işaret gibi takılır kafamıza. Devrimin büyük gürültüsünde duyulamıyan cılız bir ses, giderek büyük bir ihanetler korosuna dönüşür ve perde bu koronun vahşi çığlıklarıyla kapanır.

Günümüzün Türkiye'sinde bu olaylar dizisinden alacağımız büyük dersler vardır. Geri kalmışlığımızın, ezilmişliğimizin, sömürülmekten yüreği buruk bir halk haline gelişimizin sorumluluğunu babadan oğula devralmış sömürücüler sürüsü, bu günlerde bütün imkanlarıyla böyle bir ihanet korosunu kurma girişimi içindedirler. Uzun bir tarihsel dönem içinde, halka dönük, ilerici yurtsever herşeyden önce iyi niyetli diyebileceğimiz tek iktidar, temel niteliği ihanet olan güçlerin ağır saldırısıyla karşı karşıyadır. Bunların kendi uygulamalarının doğurduğu süreksiz ortam içinde kendi suçlarını yeni ilerici iktidara yükliyerek giriştikleri saldırı karşısında yurtseverliğin suskunluğu ve hükûmetin hareketsizliği bizi gerçekten kavgılandırmaktadır.

(Devamı 12'inci sayfada)

20. Genel Kurul Toplandı

Yapılan seçimlerde Merkez Yönetim Kurulu üyeliklerine İlkay İzer, Ertan Acaroğlu, Enis Üser, Ali Açan, Erhan Karaesmen, Fikri Kaya, Erdinç Köksal seçildiler.

20. Genel Kurulumuz 22 Şubat günü Ankara'da D.S.İ. salonlarında toplandı. 3 gün süren Genel Kurulumuzun Başkanlığına: Rüştü Özal, Başkan yardımcılıklarına: Samim Öztek, ve Mete Akalın, yazmanlıklara: Saime Kalkay, Erdal Bingöl, Halil Göksu ve Yetkin Gündüz seçilmişlerdi.

Yurt ve meslek sorunlarının enine boyuna tartışıldığı Genel Kurul çok başarılı oldu ve geniş ilgi topladı.

Hükümet üyelerinden İçişleri Bakanı Sayın Oğuzhan Asiltürk, İmar ve İskân Bakanı Sayın Ali Topuz, Orman Bakanı Sayın Ahmet Şener, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Korkut Özal ve Ankara Belediye Başkanı Sayın Vedat Dalokay da kongrede hazır bulundular ve birer konuşma yaptılar. (Bu konuşmaları iç sayfalarda bulacaksınız.)

Ayrıca Parlamenter üyelerimizden İlter Çubukçu, Hasan Çetinkaya, Erol Tuncer, Hasan Zengin, İmadettin Elmas, Gündüz Sevilgen, Özer Ölçmen ve Selâhattin Babüroğlu da kongreyi ilgiyle izlediler.

Çalışmalarını tamamlayan İnşaat Mühendisleri Odası 20. Genel Kurulunda Ecevit Hükûmetinin ülke yararına olan girişimlerinin desteklenmesinin gereği belirtildi ve yurt

Devamı 13'üncü sayfada)

60 NOLU GENELGEYİ YÜRÜRLÜKTEN KALDIRAN YENİ GENELGE AÇIKLANDI

Yeni Hükûmet Odalarla olumlu bir diyalog kurdu

Bakan, genelgesinde «Belediyelerin meslek odalarıyla birarada çalışmaları sağlanacaktır» dedi

Bilindiği gibi on yıldır yürürlükte olan «Belge Düzeni» ile projelerin odalardan vize ettirilmesi durumu geçen Hükümetin İmar ve İskan Bakanı Turgut Toker tarafından bir genelge ile kaldırılmıştı. İlgili meslek Odalarının geniş tepkisine yol açan bu tutumun ve odaların bina üretimine bir denetim getirmeleri ihtiyacını reddeden görüşün bugün değişmiş olduğu görülmektedir. Nitekim, Ecevit Hükümetinin İmar ve İskan Bakanı Ali Topuz yayınladığı yeni bir genelge ile yukarıda anılan 60 Nolu genelgeyi kaldırmış ve «İmar uygulaması yönünden, belediyelerin yetki ve sorumlulukları içinde meslek odalarıyla bir arada çalışmaları, kent sorunlarının daha aza indirilmesi yönünden teknik meslek sahiplerinin kendi meslek sahiplerinin kendi meslek odalarıyla imar uygulamasında daha sıkı bir işbirliğine girmeleri sağlanacaktır» demiştir.

Geçen sayımızda sözünü ettiğimiz genelgenin tam metni şöyledir:

YÖNETMELİKLERLE KENT KURMA YÖNTEMİ

«Ülkemizde şehirleşme hızının gün geçtikçe arttığı ve bu artışa uygun imar plânlarının geliştirilmesinde geçikmeler olduğu bilinmektedir. Ayrıca gerek yeni şehirsel alanlara cevap verecek imar plânları olmamasından, gerekse var

(Devamı 13'ncü sayfada)

1 Şubat 1974 İzmir depreminin meydana getirdiği hasarlar üzerine düşünceler

Oral ALGAN (İnş. Y. Müh.)

1. BETONARME YAPILARDA HASARLAR:

İzmir'de 1 Şubat 1974 tarihinde meydana gelen deprem, betonarme yapıların taşıyıcı sistemleri üzerinde birkaç istisna hariç, büyük hasara yol açmamış olmakla beraber çok miktarda kolon ve kiriş çatlamalarına sebep olmuştur. Çatlakların sebeplerinden biri Deprem Yönetmeliği ile İmar Yönetmeliği arasındaki uyuşmazlıktır. İmar İskân Bakanlığı tarafından 1968 yılında yayınlanan Deprem Yönetmeliği, yapılarda kolonların (X) ve (y) yönünde kirişlerle mütemadi olarak bağlanmasını emreder. Öte yandan İmar Yönetmeliğine uyularak yapılan mimari plânların büyük bir ekseriyetinde mütemadi bağlantı sağlama olanağı yoktur. Bu durum, depremde kiriş ve kolonlarda çok sayıda çatlağa sebep olmuştur. Bazıları tamir edilebilir olan bu çatlakların tamir edilemiyenleri gelecek bir depremde İzmir'de hasar nisbetini arttıracaktır. Neticede Deprem Yönetmeliğinin yukarıda adı geçen maddesinin bundan sonra bütün yurtta deprem bölgelerinde hassasiyetle takibi gerekmektedir. Bu konuda İzmir'de enteresan bir hasar uluşumu da şudur: Bitişik nizamda inşa edilmiş yapılarda farklı kat yüksekliği olan yapıların komşu kiriş kolon bağlantıları, komşu bitişik kolonların birbirini kırmasına sebep olmuştur. O halde bitişik nizamda kat yükseklikleri kesin olarak eşit olacaktır. Bu hususta yeni yönetmeliğe ithal olunmalıdır.

2. BETONARME YAPILARDA BÖLME DUVARLARINDAKİ HASARLAR:

Deprem, betonarma yapıların bölme duvarlarında büyük hasarlar yapmıştır. Bu hasar 23 cm.lik tuğla duvarlarda az, 11 cm'lik bölme duvarlarda fazladır. Öte yandan geçen yıldan bu yana yapılmış yapılardaki bölme duvarlarında hasar daha fazladır. Çünkü geçen yıl tuğla ebadları daha da küçültülmüştür. Tuğla ebadlarının eski hale getirilmesi gerektiği bu tepremde bir kere daha teyid edilmiştir.

Tuğla duvarların betonarme kiriş ve kolonlarla bağlantısında da yeni modern yöntemlerin yönetmeliğe ithali gerekmektedir.

3. YAPILARIN KONTROLU:

İzmir Belediyesi, Yapı Kontrol Şubesinin teknik eleman gücü, inşaat mühendisi yönünden çok zayıftır. Yapıların inşası esnasında kontrol olanakları çok azdır. Hatta depremden sonraki hasar tespit çalışmalarına dahi teknisyenler gönderilmiştir. Özel ihtisas gerektiren yapı kontrol görevinin büyük çoğunluğu inşaat mühendisi olan kadrolarla yürütülmesi gerekir. Bu sebeple özellikle deprem bölgeleri illerindeki belediyelerin yapı kontrol şubelerinin gereken azami miktarda inşaat mühendisi çalıştırması İmar İskân Bakanlığınca en kısa zamanda belediyelere önerilmelidir.

4. DEPREMİN OLMADAN ÖNCE HABER ALINMASI:

...İzmir'deki 1 Şubat 1974 depremi, bizleri bu yönde de düşünmeye yöneltmiş bulunuyor. Çünkü şehirlerimizde yıllarca sürüp gelen yanlış imar uygulaması sonucu deprem esnasında şehir sokakları birer ölüm tuzağı haline gelmiş bulunuyor.

6 metre genişlikte bir sokağın iki yanında 15 metre irtifaında yapılar yapılmış bulunuyor. Depremde açık bir alana kaçmak imkânsız. Bu durumda kişi, depremi önceden haber alıp ona göre davranmak ihtiyacını hissediyor. Bu husus bütün yurdumuz ve insanları için de aynı ehemmiyette. O halde İmar İskân Bakanlığı ve ilgili üniversite kuruluşlarından beklediğimiz depremin önceden haber verilmesi olanağı üzerindeki araştırmaların artık uygulanmaya aktarılmasıdır. Bu gün çeşitli yöntemlerle depremler olmadan önce haber verilebilmektedir. Örneğin, arz manyetizmasındaki değişiklikler ile, arz kabuğunun elektriki rezistansındaki değişiklikler ile, zemindeki sismik titreşimlerin hızlarındaki anomalilerle v.b. Bu olanaklardan daha önce Gediz depremi simpozyumu esnasında da söz edilmiş, Çamlıca Rasathanesi ile İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi ilgilileri bu konudaki ...çalışmalarını ifade etmişlerdir. İmar İskân Bakanlığı yetkilileri ise araştırmaların uygulamaya geçeceğini belirtmişlerdi. Ancak üç sene geçtiği halde hiç bir uygulama görülmemiştir.

Ancak bu konu, sismoloji, inşaat mühendisliği açılarından daha da önemli olarak sosyolojik bir konudur. Zaten bu konuya yazımızda yer verişimizin nedenleri budur. İnşaat mühendisleri olarak sosyoloji ilmi ile uğraşan arkadaşlarımızla bu konuda diyalog kurup depremi önceden haber vermenin toplumda meydana getireceği etkileri şimdiden münakaşa edip neticeye varmamız gerekmektedir.

Örneğin, depremin olacağını bir kent ve köşesine önceden haber vermek o kentin sosyal hayatında felce sebep olabilir. Bu ve bunun gibi sorunları kamuoyuna da maletmek bizim görevimizdir.

5. YÜKSEK YAPILARA DEPREM İVME KAYDEDİCİLERİ KOYMAK GEREKİR

Evvelce Gediz depremi Simpozyonunda Sayın Semih Tezcan ve diğer bazı müelliflerce önerilen yüksek binalara ivme kaydediciler yerleştirilmesi gereği bu depremde bir kere daha gerekliliğini ispat etti. İzmir, genellikle Doğu - batı ve kuzey - güney yönündeki iki fay üzerinde inşa edilmiştir. Ancak bu faylardan doğu - batı yönündekinin güneyinde andezit bir formasyon vardır. Bu bölgede de Hatay semti yer alır ve ortalama 10 ve daha fazla katlı binalar inşa edilmiştir. Öte yandan denize yakın Güzelyalı, Alsancak, Karşıyaka semtleri ise dolma ve alüvyon zemin üzerine inşa edilmiştir. Son deprem Hatay gibi kayalık semtlerde çok az, alüvyon zeminli semtlerde ise mühim ve çok hasara sebep oldu. Bu depremden önce Gediz depremi Simpozyumunda önerildiği gibi ivme kaydediciler konulsa idi, bugün, farklı zemindeki, farklı yapıların depremde nasıl davrandıklarına dair bilgi sahibi olabilirdik. Ümidimiz bu hususta da en kısa zamanda ilgililerin harekete geçmesidir.

6 — Son olarak Sismoloji Enstitülerince incelenmesini istediğimiz bir konu da uzun zamandır Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği'nce yapılan yer altı atom bombası deneylerinden muayyen bir zaman sonra yeryüzünde depreme müsait, fay hattı üzerinde olan yerlerde deprem olduğunu müşahade etmiş olmamızdır.

Nitekim İzmir depreminden takriben 5 gün önce de dünya radyoları Sovyetler Birliğinde bir yer altı atom bombası deneyi yapıldığını haber vermiştir. Kanımızca bu deneyde yayılan enerji yansıyarak İzmir'deki aktif fayı oynattı.

Bu husus Sismoloji Enstitülerinin imkânları ile kolayca etüd edilebilir. Ve elde edilen netice sismoloji ve deprem mühendisliği yönünden yararlı olur kanısındayız.

On Beş Günde Bir Çıkar

SAHİBİ : İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Adına:
ERTUĞRUL TIĞLAY
YAZI İŞLERİ MD. METE AKALIN
Teknik Sekreter: ERHAN GÖMÜÇ
ADRES: Halaskârgazi Cad. No: 35, Kat: 1 Harbiye/İSTANBUL Tel: 48 36 42 / 47 06 57
Dizgi, Baskı: ÖZGÜR GAZETECİLİK ve MATBAACILIK İŞLETMESİ Tel: 26 61 13 Basıldığı tarih: 7.4.1974
FİYATI: 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir)

Kayseri Şubesi Yönetim Kuruluna seçilen üyeler

SÜLEYMAN SIRRI YÜCEL (Başkan)

1945 yılında Yozgat - Büyükkışla köyünde doğmuş, ilk tahsilini köyünde, orta ve lise tahsilini Kayseri'de yapmıştır. 1971 yılında Işık Müh. Mimarlık Yüksek Okulunu bitirmiştir. Evli ve 1 çocuk babasıdır. Serbest çalışmaktadır.

KENAN DİNÇER (Sekreter üye)

1945 yılında Kayseri'nin Talas nahiyesinin Kanber köyünde doğmuştur. İlk tahsilini köyünde, orta ve lise tahsilini Kayseri'de yapmıştır. 1968 Kasımında K.T.Ü. İnş - Mimarlık Fakültesinden mezun olmuştur. 1968 - 1969 yıllarında Yapı İşleri 7. Bölge Müdürlüğünde çalışmış, askerlik görevinden sonra serbest çalışmaya başlamıştır. Bekârdır.

ZİYA ÇINGILLIOĞLU (Muhasip üye)

1943 yılında Kayseri'de doğmuş, ilk, orta ve lise tahsilini Kayseri'de yapmıştır. 1970 yılı Nisanında K.T.Ü. İnş - Mimarlık Fakültesinden mezun olmuştur. 1970 - 1971 yıllarında Yapı İşleri Z. Bölge Müdürlüğünde çalışmıştır.

Askerlik görevinden sonra serbest çalışmaya başlamıştır. Evli ve çocuksuzdur.

KAMİL ÖZCAN (Üye)

1946 yılında Kayseri'nin Tomarza İlçesinin Ortakavak köyünde doğmuştur. İlk tahsilini köyünde, orta tahsilini Tomarza'da ve lise tahsilini de Kayseri'de yapmıştır. 1967 yılın İ.T.Ü.T.O. İnşaat Şubesinden mezun olmuştur. 1967 - 1968 yıllarında Kayseri Y.S.E. Müdürlüğü İçmesuyu Şefliği yapmıştır. Askerlik görevinden sonra Yapı İşleri 7. Bölge Müdürlüğünde çalışmaktadır. Evli ve 3 çocukludur.

NACİ BEKTAŞ (Üye)

1949 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlk, orta ve lise tahsilini Kayseri'de yapmıştır. 1872 yılın İ.Y.T. Okulundan mezun olmuştur. Halen D.S.İ. 12. Bölge Müdürlüğünde kontrol mühendisliği yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Son zamların düşündürdükleri

Ahmet KAÇMAZ

CHP - MSP ortaklığı tarafından yürürlüğe konulan son zamlar nedeniyle, İşbirlikçi basında ve finans kapital tarafından kontrol edilen kuruluşlarda korkunç bir yaygara başladı. İşçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin sırtından geçinenler, halkımızı en korkunç bir şekilde sömürenler, işçiye grev hakkını, memura örgütlenme ve sendika hakkını, düşünene düşünme hakkını, bir kelimeyle toplumumuzun üretken kesimlerine her türlü ekonomik ve demokratik hakkı çok görenler, yasaklayanlar; enflâsyonu hızlandırmak suretiyle dar gelirlilerin sefaletini arttıranlar, gerçekleri dile getirenleri, İşkenceyle, terörle ve ölümle susturanlar birden halk sevgilisi kesildiler şirinlik muskaları taktılar, bütün yaptıkları insanlık dışı uygulamalara rağmen, halkın karşısına kurtarıcı gibi çıkmağa cesaret ettiler, bir yerde kendilerinin hazırladığı fakat, gelecek iktidara yıkmayı yeğledikleri zamlardan dolayı, esasında; iktidara geldiği de su götürür, CHP - MSP ortaklığını sorumlu tutmak istediler. Böylesine doğulu bir kurnazlık, böylesine pişkin ve yüzsüz bir tavır böylesine insanlıktan nasibini almamış bir davranış ancak, tefeci-bezirgân gelenekli finas kapitale ve onu sözcülerine, çığırtkanlarına, borazancılarına yaraşırdı ve nitekim de öyle oldu. İpliği çoktan pazara çıkartılmıs politika bezirgânları, göbeklerini hoplata hoplata, gerdanlarını titrete titrete, kendilerine oy vermiyen halkımızı, bilinçsizlikle suçladılar, bir daha böyle «Vahim» bir hata yaptıkları taktirde, onları, Sultan Süleyman'ın bile kurtaramayacağını ileri sürdüler. Oysa pahalılıkta, işsizlikte, sefalette, ekonomik, sosyal ve kültürel gerilikte hep Türkiye'deki finans kapital tahakkümünün kaçınılmaz ve doğal sonucuydu ve bunu yeni iktidarın tek başına önlemesi değil, azaltması bile bir yerde olanak dışıydı .

Biz burada, yeni iktidarın ekonomi politikasını savunmak istemiyoruz, fakat Sezar'ın hakkını Sezar'a verelim ve finans kapital çığırtkanlarının ortalığı bulandırmalarına olanak tanımıyalım. Çünkü, yokedilmek istenmemize rağmen, gene de rakkamlardan ve istatistiklerden, bu rakam ve istatistikler burjuva bilim adamları yada kurumları tarafından verilmiş bile olsalar gerçekleri ortaya çıkartabilir; kendimizi ve halkımızı aydınlatabiliriz. Bu bakımdan İktisadi işbirliği ve kalkınma teşkilâtı (OECD) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına gözetmek yeterli olabiliyor. OECD'nin kendisine bağlı 24 ülke için yaptırdığı bir araştırmaya göre, hayat pahalılığının en hızlı şekilde arttığı ülkelerin başında, İzlanda'dan sonra Türkiye geliyor. Aşağıda verilen tablo bu gerçeğe ışık tutmaktadır:

1961-1971 Döneminde, OECD ülkelerinde Enflâsyonun yıllık ortalama artış hızı.

	ÜLKELER	
1.	İzlanda	% 12.0
2.	Türkiye	7.4
3.	İSPANYA	6.8
4.	Danimarka	6.1
5.	Japonya	5.9
6.	Portekiz	5.5
13.	İngiltere	4.6
14.	Fransa	4.3
15.	İtalya	4.2
19.	A.B.D.	3.1
20.	Batı Almanya	3.0
24.	Yunanistan	2.2
	24 ülke Ortalaması	3.7

Görüldüğü gibi, 1961-1971 döneminde, hayat pahalılığının artış hızı bakımından, % 7.4'lük bir yüzdeyle, Türkiye İzlanda'nın arkasından ikinci gelmektedir. Tablo'nun bir ilginç yanı da, hayat pahalılığının artış hızı bakımından, ikinci durumda olan Türkiye'den sonra, İspanya'nın üçüncü sırayı, Portekiz'in ise altıncı sırayı işgâl ettiğini ortaya koymasıdır. Yunanistan ise % 2.2 sıranın sonunda yer almaktadır. Durumu daha somutlaştırmak için, 1961-1971 dönemini değil de, 1973 yılı Aralık ayından önceki 12 aylık süreyi incelediğimizde şu değerleri elde ediyoruz.

1973 yılı Aralık ayını izleyen 12 aylık sürede OECD ülkelerinde Enflâsyon hızı.

	ÜLKE	%
1.	Yunanistan	30.6
2.	İzlanda	?88.4
3.	Portekiz	20.1
4.	Türkiye	19.9
5.	Japonya	19.1
6.	Finlandiya	15.5
7.	İspanya	14.3
11	İtalya	12.5
13.	İngiltere	10.5
16.	A.B.D.	8.8
17.	Fransa	8.5
19.	Batı Almanya	7.9
	21 ülke ortalaması	10.3

Yukarıdaki tablo, daha önce verilen tablodaki değerlerin belirli bir anlam taşıdığını ortaya koymaktadır. Görüldüğü gibi, 1961-1971 döneminde % 2.2 lik bir enflasyon hızına sahip bulunan Yunanistan'da bu hız, 1973 yılı aralığından önceki 12 aylık sürede % 30.6 ya fırlamıştır. Portekiz için bu değer % 20.1, Türkiye için % 19.9 ve İspanya içinse % 14.3 tür. Tabloda birinci sırayı Yunanistan, ikinci sırayı İzlanda, üçüncü sırayı Portekiz, dördüncü sırayı Türkiye, yedinci sırayı ise İspanya işgâl etmektedir.

Bu verilen değerler'n ortaya kabaca koyduğu gerçekler nelerdir?. Verilen değerlerle bu değerlerin ait olduğu ülkelerin sosyal yapıları arasında belirli bir ilişkinin mevcudiyetinden söz edileb'lir mi? Hayat pahalılığının en hızlı şekilde arttığı ülkeler hangi nitelikteki ülkelerdir ve bu ülkeerde pahalılık, diğer ülkelere kıyasla neden daha fazla artmaktadır?

Bir kere, özel olarak kendi ülkemizi gözönünde tuttuğumuzda görüyoruzki, Türkiye, enf'a bakımından, 1961-1971 döneminde, OECD ülkeleri arasında ikinci sırayı işgal etmektedir. Diğer bir deyişle, pahalılık, birdenbire ortaya çıkmış, değildir. 1961-1971 döneminin büyük bir kısmında A.P.'nin tek başına iktidarda olduğunu ve olmadığı dönemlerde bile, ya koalisyonlara katılmak yada katıl... ğı koal'eyonların ekonomi politikasını dışarıdan belirlemek suretiyle, finans kapital çıkarlarını savunduğunu çok iyi biliyoruz. Öte yandan işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yeteri kadar örgütlenmediği ve etkin bir mücadele vermedikleri durumlarda, finans kapitalin, ürünlerin fiyatları üzerinde, neredeyse mutlak bir kontrol mekanizması oluşturabildiği de ortadadır. Dolayısıyla, neresinden bakılırsa bakılsın Türkiye için pahalılık, «Nevzuhur» bir sorun değildir. Finans kapital tahakkümünün gerçekleştirilmesinden bu yana, işçiler ve emekçi kitleler pahalılığın korkunç kıskaçlarını her zaman için duymuşlardı' üzerlerinde.

Öte yandan, 10 yıllık bir sürede % 7.4 olan, enflâsyon hızının 1972 yılında % 19.9'a fırlamasının nedenleri nelerdir? Ne olmuştur da, 1972 yılında fiyatlar başını alıp korkunç bir hızla artmışlardır? Bu soruya en doğru cevabı verebilmek için, 1972 yılında Türkiye'de mevcut düzenin niteliğine bakmak yetecektir. Bilindiği gibi, 12 Mart 1971 tarihinden sonra, ülkemizde «olağanüstü» bir dönemin gereği olarak ta finans kapitalin en gaddar tahakkümü kitlelerin üzerine bir «balyoz» gibi inince, işçilerin grev yapmaları yasaklanmış, Anayasa'nın iki defa ırzına vurulmuş, memurların sendikal hakları yok edilmiş, ülkemizin yurtsever aydınları ve gençleri zındanlara tıkılmış, her türlü özgür düşünce boğulmağa çalışılmış. A.P. döneminin gizli faşizmine bu defa, açık bir hüviyet kazandırılmak için elden gelen yapılmıştı. Bu dönem, finans kapitalin, diğer ortak ve müttefiklerinden ve bu arada tefeci-bezirgân ortağından bile, belirli ölçüde bağımsız hareket edebildiği ve sömürüyü yoğunlaştırdığı bir dönemdi. Bu dönem toplu sözleşmelerin ertelendiği, kanuni grevlerin hükümet kararıyla durdurulduğu, kamu kesimi elemanlarının «Personel Kanunu ile tanınan haklarının bile hasır edildiği dönemdi. Bu dönem finans kapital tahakkümünün da başını alıp fırlamış gitmişti fiyatları arttıran da, halkımızı pahalılık çağıydı. İşte böyle bir ortamlılık ve işsizliğin kıskaçları arasında süründüren de hep aynı finans kapital tahakkümüydü. Her türlü, örgütlü mücadele olanağının ortadan kaldırıldığı, burjuva demokrasisini savunanların bile işkenceyle susturulduğu. Türkiye'ni n genel bir karanlığa gömüldüğü bir dönemde Türkiye finans kapitali de fiyatları gönlünce arttırır ve kendi gücünü böylece pekiştirmiş olurdu. Fiyatları alabildiğine arttırmanın temel anlamı neydi? Biliyoruzki, kapitalist düzende, kapitalistler işçi sınıfının ürettiği artı-değere el koymak suretiyle sermaye.erini artırırlar. Finans kapital, yani tekelci sermayenin egemen olduğu en son aşamada ise, tekelci sermaye belirli yöntemlerle, tekel dışı kapitalistlerin eline geçmesi gereken artı-değer'in büyük bir kısmına da el kovar. Cünkü, tekelci kapitalizm aşamasında, bir kacdev firma hem ürünlerin miktarını hem de fiyatlarını tespit edebilme olanaklarına sahiptirler. İşçi sınıfının demokratik ve ekonomik mücadelesinin yasaklandığı dönemlerde, kapitalistler ve özellikle tekelci kapitalistler, artı-değerin kaynağı olan sömürüyü arttırabilir, yoğunlaştırabilirler. Bilindiği gibi, işçi kapitalist düzende, tarihsel koşulların belirlediği bir şekilde, belirli bir süre çalışıp kendi ihtiyaçlarına eşdeğer üretimde bulunduktan sonra, geri kalan zamanda kapitalist için çalışır ve böylece artı-değer yaratır. Burada işçinin tarihi koşulların belirlediği ihtiyaçları hayati önem taşır. Çünkü işçi sınıfının vermiş olduğu mücadeleye bağlı olarak, bu ihtiyaçların toplamı, bir ülkeden diğerine ve tarih içinde toplum için bir dönemden diğerine değişmektedir. Örneğin, modern batı işçi sınıfı için ihtiyaçların toplamı içinde mütalâa edilmesi gereken, diyelimki, televizyon, lojman yada ev gibi ihtiyaçlar, geri bıraktırılmış ülke işçileri için çok kereler sözkonusu olamaz. Bu ülkelerde, işçilerin toplam ihtiyaçları çok daha mütevazi ve sınırlıdır. Şimdi, hertürlü ekonomik ve demokratik mücadele olanaklarının kaldırıldığı bir dönemde, finans kapitalistleri, tekelci sermaye çevreleri fiyatları diledikleri gibi yükseltince, işçi sınıfının satın alma gücünü kısıtlamakta, somut olarak ta, tarihsel koşulların belirlediği ihtiyaçlarının toplamını, bu defa daha geri düzeye indirmemektedirler. İşçi sınıfının toplam ihtiyaçlarının sınırlanması, bu ihtiyaçlarn üretilmesi için gerekli olan zamanın da kısıtlanması, azaltılması demektir. Böylece, son aşamada işçi bir önceki döneme göre daha yoğun şekilde sömürülüyordur. İşte Türkiye'de de böyle olmuştur. 12 Mart 1971 tarihinden sonra yürürlüğe giren «olağanüstü» dönemin başlıca anlamı budur. İşçi sınıfının ve diğer çalışan kitlelerin sömürüsünü hızlandırmak, sermayeyi ve özellikle tekelci sermayeyi güçlendirmek.

Diğer yandan tabloların ortaya koyduğu bir gerçek te, OECD ülkeleri arasında, gizli yada açık faşizan yönetimlere sahip ülkelerde hayat pahalılığının çok daha hızlı bir şekilde artmasıdır. 1961-1971 döneminde, Türkiye'nin ikinci, İspanya'nın üçüncü, Portekiz'in altıncı sırayı işgâl etmesi; listein sonunda yeralan Yunanistan'ın faşizmin koyulaşması ile birlikte 1972 yılında liste başı olması, 1972 yılı için yine Portekiz'in üçüncü, Türkiye'nin dördüncü, İspanya'nın yedinci sırayı işgâl etmeleri elbetteki raslantı değildir. Hangi ülkede, gizli yada açık faşizm varsa, hangi ülkelerde işçilerin ve diğer emekçi kitlelerin örgütlenmeleri yasaklanmış yada örneğin Amerikancı sarı sendikacılık yoluyla iğdiş edilmisse o ülkelerde de hayat pahalılığı korkunç bir şekilde artmaktadır. Çünkü üretici kitlelerin, finans kapital tahakkümüne, tekelci sermaye sömürüsüne karşı mücadele ederek kendi haklarını elde edebilmeleri olanakları çok sınırlanmış yada tümüyle ortadan kaldırılmıştır.

Yazımızın başında da belirttiğimiz gbi CHP-MSP ortaklığı'nın ekonomi politikasını savunuyor değiliz. Bununla beraber, sınırlı ve geçici de olsa, bu ortaklığın finans kapital tahükümüne karşı alacağı her gerçekçi tedbiri desteklemekten de geri kalmayacağız. Burada önemli olan şudur: Hem dünya hem de kendi pratiğimizin de açıkça ortaya koyduğu gibi, finans kapital tahakkümüyle, tekelci sermaye sömürüsüyle mücadele edebilmenin yolu «Sosyal Demokrat» ekonomik politikalarından değil, işçi sınıfının ve diğer çalışan kitlelerin özgür bir biçimde örgütlenebilme olanaklarılı anlamda bir demokrasiye inandına sahip olmasından geçiyor. Batığını, fikir suçu diye bir suç tanımadığını, devamlı olarak belirten Sayın Ecevit'in başkanlığındaki «Ortaklık», işçiler ve çalışan kitleler üzerindeki anti-demokratik baskıları ortadan kaldırabilecek, Anayasamı'zı eski haline, hatta daha ileri bir biçime dönüştürerek örneğin, kamu kesiminde çalışan elemanlara örgütlenebilme ve bu arada da teknik elemanlara toplu sözleşme ve grev olanaklarını sağlayabilecek olursa, üretken kitleler, kendi haklarını kendilerini koruyabilecek, finanas kapital tahakkümünün etkinliğini azaltabileceklerdir. Hükümetin bu yöndeki her girişimi, finans kapitalin borozancıbaşıları ne türlü provokasyanlarda bulunurlarsa bulunsalar, bütün üretken kitlelerin ve bu arada teknik elemanları nda desteğini kazanacaktır.

20. GENEL KURUL ANA SORUNLAR KOMİSYONU RAPORU

Türkiye geri bıraktırılmış ve sanayi devrimini gerçekleştirememiştir «Ülkemizin demokratik bir kamu kuruluşu olarak sınırsız bir genel aftan yana olduğumuzu, yurdumuzda çağdaş düşünce özgürlüğünün yerleşmesini istediğimizi belirtiriz.» Halkımız demokratik ve ekonomik haklarını savunan her türlü girişimi desteklemek ve yurt gerçeklerine uyan bilimsel çözüm yolları önermek Odamızın görevidir.

Üyelerin ekonomik ve sosyal haklarını almak üzere örgütlenmek ve yabancı teknik hizmet ithali yüzünden gelişmemiş ulusal teknolojimizi, çağdaş bilimin ışığında geliştirmek zorunda olan Odamızın bu dönemdeki ana sorunları sunlardır

1 - Örgütlenme sorunu

Odalar içindeki çalısmalar özel girişime dayalı sistemin öngöreceği azami hakları elde etmemizi sağlayabilir. İçinde bulunduğumuz dönemde bu azami haklar henüz alınamamıstır. Ancak tekelci sermayenin Devletin kararları üzerinde etkin olduğu bir yapıda, Odaca resmi kanallardan yapılan mücadelenin köklü bir sonuca ulaşamayacağı anlasılmaktadır.

Ayrıca teknik elemanların şu andaki statü içinde tutarlı bir örgütlenme yapabilme olanağı yoktur. Zira Anayasada yapılan son değişiklikler bu olanağı, memurların sendika kurma ve haklarını ellerinden alarak ortadan kaldırmıştır Şu halde örgütlenme sorununda ki ilk somut hedef, tutarlı bir girişimi sağlıyabilecek statünün elde edilmesine dönük olmalıdır.

Teknik elemanların kendi varlığını etkisiz bırakma eğilimindeki tekelci sermayeye karşı yapabileceği en iyi örgütlenme biçimi ise sendikalasmaktır. Üretim içindeki belirleyici veri bakımından teknik elemanlar işçi sınıfı ile aynı kaderi paylaşmaktadırlar Bu nedenle üretimden pay alma konusunda yapacağı mücadelede isçi sınıfının yöntemlerini benimsemek zorundadır

2 - Üyelerimizin ekonomik ve mesleki sorunları

Kamu kesiminde calışan teknik elemanların şimdiki ücretlerden ve çalışma koşullarından hoşnut olmadığı somut bir gerçektir Üretime katkıları potansiyellerinin çok altında olduğundan üretimden gerçek paylarını alamadıkları gibi mesleki gelişimlerini de sağlayamamaktadırlar . Temel yatırımların gerçekleştirilmesinde teknik elemanların etken görev almasını sağlayacak bir statü oluşturulmalıdır.

3 — Teknik Eğitim sorunu:

Teknik egitimin ulusal kalkınma amaçlarına uygun bir biçimde, halkımız yararına planlanması sağlanmalıdır. Eğitim sistemini daha da yozlaştıracak önlisans kurumuna karşı çıkılmalıdır.

4 - İnşaat mühendisliğinin görev alanına giren bazı konularda Ülkemizin bilimsel ve ulusal bir çözüme kavuşması sorunu:

a) Yerleşme sorunu:

Devletin bugüne dek bilimsel verilere dayanan bir fiziki planlama anlayışında olmayışı verleşme olayındaki başıboş gidişin baslıca nedenlerindendir.

İnsanlarımız yerleşme sorunlarına çözüm ararken sınırlayıcı ve düzenleyici gerçek bir otorite ile hiçbir zaman karşı karşıya gelmemişlerdir. Milli gelir içinden oldukça yüksek bir oran konut inşaatına ayrıldığı halde bu başıboş gidişin zorunlu sonucu olan geri bir teknoloji, vasıfsız ve maliyeti yüksek yapılar ortaya çıkmaktadır. Konut sorunumuzun yapsatcılıkla çözülemeyeceği açıktır. Ancak toplu konut üretiminde yabancı sermayeye açılma eğiliminde olan yerli tekelci sermayeye olanak verilmesi hem milli ekonomimiz ve hem de meslektaşlarımızın çıkarlarına ters düşecektir.

Konut sorununa en tutarlı çözümü getirecek toplu (imar) girişimi, mutlaka devletin belirleyici şekilde rol aldığı bir statü içinde gerçekleştirilmelidir. Burada göz önüne alınması gereken temel prensip, konut üretimini bir kâr amacı haline getirmemek olmalıdır.

Yönetim kurullarımızın yerleşme ve yapı konularında hükümete yol gösterici bilimsel önerileri oluşturacak bir organizasyonu kurması gerekmektedir.

b) Ulaşım sorunu:

Yabancı tekellerin çıkarlarına göre biçimlenen israfa dayalı ulaşım politikasından vaz geçilmelidir. Şehiriçi ve şehirlerarası ulaşımda enerji ve kaynaklarımızın randımanlı şekilde kullanılabileceği kitle ulaşım araçlarından olan demiryolu bugünkü içler acısı durumundan mutlaka kurtarılmalıdır. Cumhuriyetimizin ilk yıllardaki bütün olanaksızlıklara rağmen büyük sabır ve emeklerle kurulan demiryolu ağımız reorganize edilmeli ve yeni bir görüşle çağdaşlaştırılmalıdır.

c) Enerji Sorunu:

Çağımızda enerji sorunu bütün ülkelerde olduğu gibi bizde de büyük bir sorun yaratmakta ayrıca dışa bağımlılığımız nedeniyle bizim için daha yıkıcı bir görünüm arzetmektedir. Fuel-oile dayalı enerji üretme politikasının kötü sonuçlarını gidermek üzere ucuz ülke kaynaklarına dayalı yeni enerji politikası saptanıp uygulanmalı, linyit ve hidroelektrik potansiyelimiz değerlendirilmelidir.

5 — Ulusal Teknolojiyi yaratma sorunu:

Türkiyemiz ulusal sanayii kurmak ve buna ilişkin, ulusal teknolojisini geliştirmek zorundadır. Emperyalizmin kabullendirdiği, dışa bağımlı, sanayimizi ve mühendisliğimizi baltalayıcı, işsizliği körükleyici teknolojilere karşıyız.

Kendi kaynaklarımızı en iyi kullanan ulusal teknolojimizi oluşturmaya yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarına ağırlık vermek zorundayız. Bu nedenlerle modern teknolojiyi takip etmek fakat onu olduğu gibi kör bir taklitçilikle aktarmak yerine ulusal koşullara göre uyarlamak gerekmektedir.

Ulusal teknolojinin, bisikleti yeniden icat etmek gibi verimsiz bir bağnazlıkla yaratılmaya çalışılması mutlaka büyük bir tutarsızlıktır. Bu çalışma içinde ulusallığı belirleyecek asıl tavır, takip edilecek teknoloji politikasında olabilir.

Teknoloji konusunda günümüzün ana sorunu halkın yararına dönük ulusal kalkınma sürecine denk düşecek teknoloji politikasına esas teşkil edecek kadar mekanizmasının kademelerini ve örgütlerini tespit etmektir.

Bugün ülkemizde ulusal teknoloji politikası yoktur. Teknolojik tercihler firma ölçeğinde ve özellikle dış ekonomilerle içli dışlı olan karar mekanizmaları ile tespit edilmektedir. Özellikle halka açılarak kaynaklarının ölçeğini artıran bazı tekelci firmalar ulusal tercihlere ters düşen teknolojik kararları ile ülkemizin bağımlılığını sona erdirmekte daha etkin hale gelmislerdir.

Ulusal teknoloji herşeyin ülkemizde yaratılması demek anlamına alınmamalıdır. Ancak satın alınacak teknolojinin ulusal amacının bilincine varılması, nereden, nasıl, hangi koşullarla alınacağının ulusal karar mekanizmaları ile saptanması her zaman asgari koşul olmalıdır

Bu karar mekanizmasının kurulması için hazırlıklara başlanması konusunda kamuoyunun oluşturulması ve ilgili makamlarla ilişkiye girilmesi zamanı gelmiştir.

Odamız, üyeleriyle bir bütünlük içinde ve diğer ilerici kesimlerle birlikte halk yararına olumlu etkisini, demokratik baskı grubu niteliğini giderek artırma girişimleriyle çözüm getirici çabalarını sürdürmelidir.

Dikkat Dikkat Dikkat Dikkat

ODA VE İSTANBUL ŞUBELERİ GENEL SEKRETER SEÇİMLERİ İÇİN DUYURU

DUYURU

Alışıldığı üzere Nisan ayı içinde, Danışma Kurulu, Haysiyet Divanı, Denetim Kurulu ve (ilgili Şube Yönetim Kurulu) nun ortak toplantısında 2 yıl süreli olmak üzere Oda ve İstanbul Şubesi Genel Sekreter seçimleri yapılacaktır.

Genel Sekreterlerin Oda işlerinde günde 7 saat çalışması ve dışarda ek görev bile olsa hiçbir görev kabul etmemesi, ilgili Yönetmelik koşulllarındandır.

Genel Sekreterin ücretlerini Oda Genel Kurulları saptamakta olup, XX. Genel Kurulumuzda bu ücret her iki Genel Sekreter için de brüt 6.500.— TL. olarak kabul edilmiştir. Görevine son verilmesi halinde aylık. dönem sonunda ise 2 aylık tazminat ödenir.

İsteklilerin kimliklerini ve kısa hal tercümelerini belirtmek suretiyle en geç 25 Nisan 1974 gününe kadar Oda Merkezinde bulunacak biçimde yazılı olarak başvurmaları rica olunur.

Yeni seçilenin göreve başlama tarihi 15 mayıs 1974'dür.

YÖNETİM KURULU

ODADAN DUYURU

DİKKAT DİKKAT DİKKAT DİKKAT DİKKAT DİKKAT

1 — Asıl üyelerle, Türk asıllı ecnebi uyruklu mühendislerin giriş aidatları 5.0— TL. na yükseltilmiştir.

2 — Asil üyelerle, Türk asıllı ecnebi uyruklu mühendislerin yıllık aidatları 240— TL. sına yükseltilmiştir.

3 — Ecnebi uyruklu mühendislerin yıllık aidatları 2000.— TL. na yükseltilmiştir.

4 — Üyelerimizden alınan aidatlar üyelerimizin eski yıllardan borçları var ise önce eski yıllar borcuna mahsup edilecek kalanı yeni yıl borcuna sayılacaktır.

5 — Üyelerimizin asil aidat borcunun tamamını 5 Ekim 1974 tarihi akşamına kadar, ödemeleri halinde eski yıllardan olan geçikme cezaları af edilecektir.

6 — Asil üyelik aidatının tahakkuk başlangıç tarihi Türkiyede inşaat mühendisliği mesleğinin icrasına başladığı (üyece bildirilen beyan esas alınarak) günü içeren ay kabul edilecektir.

7 — İstanbul Şubemizce personeline verilen 50. yıl ikramiyesinin Merkez, İzmir, Elâzığ ve Kayseri Şubemizde çalışan personele de 31-12.1974 tarihindeki maaşları üzerinden bir maaş tutarında verilecektir.

Eski Oda Başkanı İzzettin Silier'in İnşaat Mühendisleri Odası XX. Genel Kurulunun Açış Konuşması

Sayın Konuklarımız,
Sayın Üyelerimiz,
İnşaat Mühendisleri Odasının XX. Genel Kurulunu açıyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

KURULDUĞUMUZ GÜNDEN BERİ MUHALEFET ORGANI İDİK..

Bu günün mutluluğunu iyi kavrayabilmek, içimize iyice sindirebilmek için, bir önceki Genel Kurulumuzun hangi koşullar altında toplandığını hatırlamamız yerinde olacaktır. Kanunla kurulmuş bir kamu kuruluşu olmasına rağmen, Odalarımızın ilginç bir geçmişi vardır: Adeta kurulduğu günden beri Odalarımız, ikitdarları ellerinde tutan güçlere karşı fikirleri savunmuş, denebilir ki bir muhalefet organı hüviyetinde çalışmıştır. Siyasi kaderimize el koymuş bulunan güçlerin temsil ettiği zihniyetle yıllardan beri süre gelen bu mücadelemiz, geçen sene tam bir savaş haline dönüşmüştür.

Personel Kanununun üyelerimizi ezen, yurt hizmetinden söküp almak isteyen uygulaması yetmezmiş gibi, Odalarımız, Türk mühendislerinin bu tek örgütü kapatılmak, daha da kötüsü kısıtlı bir dernek haline getirilmek isteniyordu. Arkasından Odamızın teknik hayatımıza ulaştırdığı hizmetler kaldırılmak, gelir kaynaklarımız kurtulmak istendi. Bu tavırlar bütün yurtta estirilen, fikir, söz hüviyeti düşmanlığının, kitap okutmayı, adeta yurdumuzu ve milletimizi sevmeyi yasaklamaya varan tutumun bir parçasıydı. Onun içindir ki Anayasamız ortadan kaldırılırcasına değiştirilmişti, bütün düşenenler tutuklanmıştı veya tutuklanmak tehdidi altındaydı, Sıkıyönetim Kanunu, Dernekler Kanunu, Sendikalar Kanunu bunun için çıkarılmıştı.

HASAT ZAMANI

Sayın Arkadaşlarım,

Savaşı altetmenin tek yolu vardır, çarpışmak, dayanmak, yenmek... Biz de öyle yaptık: Kaçmadık, sinmedik, çok haysiyetli bir savaş verdik. Halkımızla, ülküdaşlarımızla elele bugünlere vardık.

Şimdiki kış geçmişe, fırtına dinmişe benzer. Ağaçların tomurcuklandığını seyrediyoruz. ıe şunun bilincindeyiz ki bu hasatta bizim de hissemiz var... Ağaçlar tomurcuklandığı zaman hava kirlerinden öylesine arınır ki, uzaklar yakın görünür. Bu şevkle, yepyeni bir heyecanla işlerimize sarılmalıyız. Senelerden beri savunduğumuz fikirleri, slogan olarak ortaya atan partilerin siyasi iktidara gelmiş, hükümeti kurmuş olmasının sevinci içindeyiz..

Yeni hükümetten istediklerim'iz ve beklediklerimiz var. Onların bunlara ek olarak yapmak istedikleri var. Hayallere kapılmıyalım; gerekçi olalım: Bunların bir kısmını yapacaklar, bir kısmını başaramıyacaklar. Yanlışlarını eksiklerini gördüğümüz zaman, yardım etmeğe, uyarmağa çalışacağız, eleştireceğiz; bu yeni dönemde bize hangi olanak tanınırsa tanınsın, haklarımız hangi oranda verilirse verilsin biz işlerimize koyulacağız.

Çünkü bizim kafalarımız halkımızn su, yol, enerji, konut ihtiyaçlarına çözüm getirmek için hazırlandı. Çünkü bizim asıl derdimiz, asıl susuzluğumuz bu yurda, miletimize, onun teknik sorunlarına çözüm aramaktır. Bu eler yaratmak, hizmet etmek için nasırlanmak istemektedir. Şu anda teknik hayatımız durdurlmuş bulunuyor veya yapılanlar büyük oranda bizim dışımızda cereyan ediyor. Bir tarafta işsiz veya yurt dışına giden Türk mühendisi, diğer tarafta hazırlanmıyan projeler, başlanamıyan veya yürütülemiyen yapılar var.

24 MİLYARIN SADECE 4 MİLYARI YATIRIMA AYRILIYOR

Sayın konuklarımız, Sayın Arkadaşlarımız,

Hepiniz biliyorsunuz ki en önemli devlet kuruluşlarımız, öylesine tahrip edilmişlerdir ki bunlar artık deiğl plânlamayı, projelendirmeyi başararak işleri bizzat yürütülebilsinler, plânlar, projeleri ve işleri başkalarına yaptırmak için ihaleye çıkarabilmek, ihale edilenleri denetebilmek kudretini dahi kaybetmişlerdir. Düşünenlere, teknik kafalara saygısız güçler bu neticeyi isteyerek hazırlamışlardır. Devletimiz bilinçli bir şekilde bu noktaya sürüklenmiştir. Çünkü halkına hizmet edemiyen, beceremiyen Devlet bazı amaçlar için daha kolay kullanılır.

Arkadaşlarım, vardığımız bu noktada Devletimizin genel karekterini gösteren rakamlara bakmayı bilmeliyiz. Devlet İstatistik Enstitüsünün geçen ay yayınladığı sayıları gözden geçirelim. Devletimizin bütün genel ve katma bütçeye dahil dairelerini, bağımsız Devlet kuruluşlarını, mahalli idareleri, köyleri ve Sosyal Sigorta Kurumlarını bir arada göz önüne alarak, 1971 yılında cari giderler 24 milyar 488 Milyon lira. Bunun 12 milyar 428 Milyonu idare giderlerine ayrılıyor, 6 milyar 634 milyonu Milli Savunmaya veriliyor. Bir başka rakamı şu; eğitim, sağlık, sosyal, tarım, elektrik, gaz, su, ulaştırma ve diğer ekonomik faaliyetler için toplam 4 milyar 376 milyon harcanıyor.

Yirminci asrın sonlarında istenen devlet, yurttaşlarına bir takım kamu hizmetleri götüren devlettir. Devlet halkının geleceğini hazırlar, bugünkü mutlulukları için bazı hizmetleri bizzat yerine getirir.

«POLİS DEVLET»

Devlet artık yalnız hükümdarın keyfi için vergi toplayan, onun güvenliği için polis ve ordu besleyen bir devlet olamaz. **Hukuk bilimindeki ismiyle «Polis devlet» anlayışının çok gerilerde kalmış olması gerekir. Türk Teknik hayatının içinde bulunduğu sıkıntıların büyük bölümü, yukarıda belirttiğim rakamlarda ve bunu yaratan anlayışta yatmaktadır. Devletimize yepyeni bir anlayışı egemen kılmalı, bu rakamları altüst etmeliyiz.**

Özel kesimin içinde bulunduğu durumu da gözden geçirelim.

Yine Devlet İstatistik Enstitüsünün birkaç ay önceki yayınlarına göre aynı 1971 yılında özel sektörün 15 milyon liralık yatırımı var. Bu miktarın içindeki en büyük rakam konut inşaatına, apartman yap-satı ile geçinenlere ait: 5 Milyar 82 Milyon lira.. Devletin aynı sene içinde konuta ayırdığı para sadece 190 milyon Düşünmeliyiz ki özel sektörün bu en büyük yatırımı kimlerin elindedir. Konut politikasız, imar kurallarımız, standartla nasıl uygulanmaktadır; Hepimiz bilmekteyiz. Ve Odamız ilmi araştırmalara dayanarak bu sahada üretilen betonun teknolojinin istediğinden binlerce defa kötü olduğunu haykırmıştır, yetkililer kendilerine küfrediyormuşuz gibi bakmaktan öte bir tepki göstermemişlerdir, hiç bir tedbir için bize yardım etmemişlerdir.

BU YURT NE ECEVİT'İN NE DE ERBAKAN'IN

Sayın arkadaşlarım,

Yolumuzdaki engelleri kaldırmanın savaşını verdik, bunun mutluluğunu duyuyoruz. Gelecek seneler ellerimizde yükselen, mutluluklar akıtan, yapıların, çözümlenmiş sorunların mutluluğunu duyacağız. Bu ümit içindeyiz. Tıpkı çocuğunu doğurmağa hazırlanan, analar gibiyiz, onun mutluluğunu, onun heyecanını duyuyor gibiyiz.

Bu yurt ne Sayın Ecevit'in veya ne de Sayın Erbakan'ın yurdudur. Hepimizin yurdudur. Onlara yardım edeceğiz. Bundan böyle halkımızla birlikte dertlenecek, onlarla birlikte türküler söyliyerek, coşkunlukla çalışacağız. B... **yeni dönemin büyük farklılığı buradadır. Hükümetler, aydınlar, bu arada biz, teknik adamlar ve halkımız bütünleşmiştir.** Bundan böyle halkımız için, gecekondudaki çocuğa aydınlık vermek, sıcaklık vermek için yaşayacağız.

Millet Meclisine büyük bir grup halinde meslektaşlarımımızın seçilmiş bulunması, hükümette etkili sayıda bulunmamız bu yolda büyük ümit kaynağımızdır.

NE İSTİYORUZ

Arkadaşlarım,

Sözlerime son vermeden önce sorunlarımızın [illegible] çözümleri üzerinde bazı düşündüklerimizi söyleyeceğim.

Birkere sınırsız af taraftarıyız. Eylemlerindeki kusur payı ne kadar büyük olursa olsun «şiddet eylemleri» ismi verilen hareketlere ismi karışan gençlerimizin birer yurtsever olduğunda şüphemiz yoktur. Aradan geçen zaman hepimize ve bu arada onlara gereken dersi vermiştir. Her türlü suçluyu dışarı çıkarırken, onların içeride kalmasına gönlümüz asla razı değildir ve bunda yarar yoktur.

Gerek hükümet başkanımız, gerek bakanları teknik personelin ayrı bir statüye kavuşturulacağını son günlerde defalarca ifade etmiş bulunuyorlar. Bunlardan dolayı teşekkürlerimizi belirtmem bir görevdir. Yabancı mühendise 70 bin, 100 bin ödemekte olan idaremiz, kendi mühendisine tatminkâr koşullar sağlamalıdır. Ancak bir an önce işe koyulmak gerekir, devlet kadrolarını pörsümüş iskeler halinden kurtarmak gerekir. Bunun için statü değişikliğini sağlayacak kanunlar çıkarılıncaya kadar, Bakanlar Kurulu, en önemli yatırımlardan başlayarak teknik personelin bir bölümünü sözleşmeli personel yapmak yolunda kanun kuvvetinde kararname çıkarmak yetkisini hemen kullanmalıdır Yine mühendislerimizin şantiyelerde çalışan çok önemli bir bölümü kararname yoluyla işçi statüsüne sokulabilir. Bunlarda gecikilmemelidir. Ve sanılmamalıdır ki bu kararnameler çıkar çıkmaz devlet kadroları hemen düzelecektir. Yaraların sarılması mutlaka uzun süre isteyecektir. Teknik personel gününü evrak havalesiyle geçiren veya rutinişlerle uğraşan bürokratlardan ayrıdır: Onların yaratıcılığı korunulduğu oranda onlardan yarar sağlanır. Onun içindir ki Devlet Personel Dairesi yatırımcı dairelerin etkin olarak temsil edildiği bir bünyeye kavuşturulmalı ve bürokrat maliyecilerin sultasından korunmalıdır.

Biz Türk Mühendislik Bürolarımızı milli teknolojimizin

(Devamı 14'ncü sayfada)

KIDEM TAZMİNATI ALABİLMEK İÇİN ÇALIŞMAK GEREKEN ZAMANIN UZUN OLUŞU MAĞDURİYET YARATIYOR!..

3 YILDAN FAZLA ÇALIŞMAK ZORUNLUĞUNUN DAHA KÜÇÜK DİLİMLERE BÖLÜNMESİ İSTENİYOR

1475 sayılı kanunun 14. maddesi kıdem tazminatının 3 yıldan fazla çalışmış olmak şartıyle işe başlanıldığı günden itibaren her bir tam yıl için işçiye 15 günlük ücreti tutarında bir tazminat verilir demektedir. Ancak bu sürenin uzun olması nedeniyle bazı üyelerimiz mağdur olmakta, örneğin konuyla ilgili olarak Odamıza müracat eden üyemiz Hamdi Tüden işçilikte geçen 15 yılına karşılık hiç bir menfaat temin edememektedir. Bu mağduriyetin ortadan kaldırılabilmesi için adı geçen maddenin «6 aya kadar çalışmış işçiye 6 ay için 15 gün tutarında bir tazminat ile bir yıldan fazla çalışmış olmak şartıyla her bir tam yıl için 30 günlük ücreti tutarın da bir tazminat verilir» şeklinde değiştirilmesi Tüten tarafından önerilmektedir. Kıdem tazminatlarının aktüel olduğu günümüzde bu konunun da gözönüne alınacağını umarız.

İçişleri Bakanı Sayın Oğuzhan Asiltürk'ün Genel Kurulumuzda yaptığı konuşma

İÇİŞLERİ BAKANI OĞUZHAN ASİLTÜRK — Muhterem Başkan, değerli mühendis kardeşlerim; bu arada ağabeylerim;

İnancım odur ki, milletlerin kalkınmalarında teknik kadrolar eğer üzerlerine düşen görevi yaparlarsa Türkiye'de çok hızlı ve çok büyük hamleler elde etme imkânı vardır. İnşaat Mühendisleri olarak bu değerli kadro olarak sizlerin ve bizlerin memleket kalkınmasında üzerimize düşen her türlü görevi, en güç şartlar altında dahi olsa yapacağımıza müştereken inanan bir topluluğuz

Benden evvel konuşan iki arkadaşımı ve ondan önce konuşan bütün arkadaşları dinlememe rağmen, biliyorum ki hepsi de aynı şekilde bizim müşterek toplumumuzu, mühendislerin müşterek dertlerini, memleketin müşterek dertlerini dile getirmişlerdir. Burada çok değerli; gerek meslek kuruluşuna, gerek hükümetlere ışık tutacak tekliflerde bulundular.

Muhterem kardeşlerim, meslekten daha yeni mezun olan bir genç arkadaşımızın, genç bir mühendis kardeşimizin sırasında dağ başlarında yol yaparken sırasında Su İşlerinde en güç şartlarla çalışırken neler hissettiğini, bizzat bunları yaşayarak buraya gelmiş kardeşler topluluğuyuz.

Bütün milletin emrinde olduğu kadar deerli İnşaat Mühendislerimizin de yol gösterici, ışık tutucu fikirleri istikametinde onların da emrinde olan bir Hükümet üyesi olarak şunu iftiharla söyleyebilirim ki, bundan sonraki devrede arzu ettiğiniz şey, bütün insanlarımızın aynı memleket evlâdı olarak iç huzur ve barışın temininde mutlaka birbirlerine, mutlaka İdareye, mutlaka Hükümete, mutlaka Devlete yardımcı olacaklarına inancımızdır.

Muhterem kardeşlerim, İnşaat Mühendislerinin çok çeşitli dertleri vardır. Bunu, bu Kongre müddetince hepiniz dile getirdiniz Dinlemediğim halde inandığım için tekrar etmekte beis görmüyorum; bu kongrelerinizi ta başından beri takip eden bir kardeşinizim. Birinci günde aranızda bulunmak, sizlere bu kürsüden, aranızdan bir mühendis olarak yetişmiş, çıkmış ve Hükümette bir görev almış bir kardeşiniz olarak hitap etmeyi çok arzu ederdim. Benim bir günlük bu gecikmemi, çok mühim olan bazı meselelerin buraya gelmeme imkân vermediği özrüne bağlayarak kabul buyurmanızı ayrıca sizden rica ve istirham ediyorum.

Muhterem kardeşlerim, şimdiye kadar olduğunun dışında, şu anda Hükümette 7 tane aranızdan çıkmış kardeşiniz vazife görmektedir, Cumhuriyet hükümetlerinde 7 tane mühendisin bir arada kabinede görüldüğü şu âna kadar vaki olmamış bulunuyor. İnanınız ki bu kardeşleriniz sizlerin haklı olan bütün dâvalarınızda sizlerin emrindedir. Bunu söylerken «Emrinde olmak» ibaresinin mânasını bilerek kulanıyorum. Haklı olan bütün davalarınızda, memleket yararına olan her türlü meselede emrinizde olduğumu şu mühendisler olarak arz etmekten memnuniyet duyu-

Yine İnşaat Mühendisleri Odası olarak bir çok dertlerimiz olduğu gibi, sair meslek kuruluşları olarak da yine bir çok dertlerimz var. Bunların halinde idareci arkadaşlarımız bizimle temaslarında bizi daima kendilerinin yanında, onlara yardımcı ve imkânlar nispetinde; (büyük vaatlerde bulunarak söylemiyorum) ölçülerimiz, imkânlarımız, içersinde, ama mutlaka hüsniniyetli bir yaklaşımla onlara çözüm arayacağımızı bilmenizi, kabul etmenizi temenni ve rica ediyorum.

Bundan sonraki devrelerde mutlaka bizi bir Hükümet olarak, bir meslek teşekkülünü karşısına almış olarak görmeyeceksiniz. İstediğiniz şeylere; demin de tekrar ettiğim gibi, hüsnüniyetle bakacağız, iyi bir yaklaşım içerisinde, imkânlarımız muvacehesinde sizlere hizmet, millete de hizmet ölçüleri içerisinde onları yerine getirmeye çalışacağız; bunun için de müsterih olunuz.

Değerli arkadaşlarım ben; her bakan arkadaşımızın kendi mevzularında birtakım çalışmaları olduğu için, sizlerle kendi Bakanlığımla ilgili olan ve bütün milletimden talep edeceğim hususları şu bir iki cümle içerisinde talep edip, sizlerin yardım ve müzaheretinizi dileyecek ve huzurunuzdan ancak bu taleplerimi sizden bu isteklerimi yaptıktan sonra ayrılacağım; buna da müsaadenizi rica ediyorum.

Aziz kardeşlerim biz millet olarak birçok imkânlara sahip bulunuyoruz. Bu imkânlar bizi şu anda bulunduğumuz seviyenin çok üzerinde maddi olanaklara maddi imkânlara eriştirecek kadar büyüktür. Bugün yerüstü servetlerimiz vardır yeraltı servetlerimiz vardır bizim beyin gücümüz vardır bizim teknik elemanımız vardır, bizim bu memleketin kalkınması için her şeyimiz vardır; ama hani hikâyeyi bilirsiniz un vardır; şeker vardır, yağ vardır da helva yapılmaz ya; Türkiye'nin ekşiği de bu helva yapacak havaya girememesidir.

Aziz kardeşlerim, her şeyi olan bir memleketiz derken, inanınız mübalâğa etmiyorum. Şu anda bulunduğumuz milli gelir seviyesinin birkaç misline ulaşacak imkânlara sahip bir milletiz. İşçilerimiz Avrupa'ya gittiği zaman bir disiplin altında; biraz önce konuşan sayın Babüroğlu'nun ifade ettiği gibi, sömürge devleti disiplinsizliğinden kurtulmamız lâzım diyor ya, işte bu disiplinsizlikten kurtulan işçilerimizin yaptıkları çalışmalarda göregeldiğimiz şey, daima onların çalışkanlıklarından, yapıcı kabiliyetlerinden sitayişle bahsedilmektedir. İşçimiz var çalışkan, mühendisimiz var bilgili, kaynaklarımız var; yeraltında, yerüstünde ve bizim sanayi ve iktisadi hamlemizi yeterince hedefe ulaştıracak tarzda; öyleyse aziz kardeşlerimiz, ülkede aranan tek şey, bu milletin bir insan gibi hedefe yönelmesinin eksikliğidir. Birbirlerimizle değişik düşüncelere sahip olabiliriz, birbirimiz gibi düşünmeyebiliriz... Bir ailenin fertleri arasında bile değişik düşüncede olan insanlar vardır. Millet olarak da değişik düşüncelere sahip, hangi düşünceye sahip olursak olalım, bu düşünce tarzımız fiili bir hareketle Devleti yıkmaya gelmediği takdirde mutlaka müsamahayla karşılanması gerektiğine inanıyoruz. Hükümet olarak buna inanıyoruz, insan olarak inanıyoruz, düşünen bir vatandaş olarak inanıyoruz.

Bundan sonraki devrede, bundan sonraki tatbikatta: sen şöyle düşünüyorsun, sen şöyle inanıyorsun, sen şu kitabın başına onu metheden bir önsöz yazdın diye kimsenin yakasına yapılışmayacaktır.

Bu kimseye; «Sen şu şekilde inanamazsın, sen benim istediğim ölçüde inanırsın,» şeklinde bir tahakkümle onun üzerine gidilmeyecektir İnsan, insani değerler çerçevesinde bütün duygularının icabı olan, fikriyatının icabı olan ve kelimelerle ifade edilen her şeyi söylemekte, yazmakta; anarşiye pirim vermemek, kayıt ve şartıyle tamamen hürdür, hak sahibidir ve aslında bu hususun teşvik edilmesi gerekir ki, bunun neticesinde düşünen insanlar, bunun neticesinde inanan insanlar düşüncelerinin, inançlarının icap ettirdikleri

Aziz kardeşlerim, bizim düşünce hürriyetinden maksadımız, düşüncenin kafalar içinde olan şekliyle, dışarıya intikâl etmemiş şekliyle olan düşünce değil, o düşüncenin, o inancın icabını kelimelerle, cümlelerle veya sözde ifade halinde dahi suç olmaması şeklindedir. Ve medeni bütün memleketlerde bu ölçü içinde tatbik olunur. «Alkışlar»

Bunları millet olarak düşünce özgürlüğü içerisinde kendi kendimizi otokontrol olarak kontrol etmek mecburiyetindeyiz ve belki kısa bir dönemde birtakım hoşlanılmayan, arzu edilmeyen hadiseler zuhur edebilecektir; ama bu asil milet, 1000 yıllık şerefli tarihi boyunca insanlığa ışık tutmuş olan bu asil millet bu hürriyetin icabı olan gerekli otokontrolü, kendi kendine kontrol imkânlarını da kendisinde bulan, yaşayan bu vasıflara sahip olan bir millettir ve biz bu milete inandığımız, güvendiğimiz için bu mevzuu müdafaa ediyor ve kanun teminatı altına almaya gayret ediyoruz.

Son olarak değerli arkadaşlarımdan, meslektaşlarımdan her hususta milletten özlediğimiz, beklediğimiz hizmetlerin yapılabilmesi için milletin bir bütün halinde olabilmesi için bu kardeşlik havası içerisinde, hiç bir mükellefiyet altında olmadıklarını bilerek, sadece bu memleketi seven insanlardan müteşekkil bir topluluk olarak bu kardeşlik havasının tesisinde hükümetimize yardımcı olmalarını temenni ediyor ve bunu yerine getireceklerinden de emin olarak, müsterih olarak huzurlarınızdan sizleri hürmetle selâmlayarak ayrılıyorum, teşekkür ederim.

Atilâ Alpöge Ulaşım Danışmanı oldu

Hâlen T. H. Y.'da «Sistem analisti» olarak çalışan üyemiz İnş. Y. Müh. Atilâ Alpöge İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan tarafından «Ulaşım danışmanlığına» getirilmiştir.

1935 yılında İstanbul'da doğan Alpöge 1961'de İ. T. Ü. Fakülkesini bitirmiş ve askerlik görevinin bitiminden sonra 1963 - 1967 arasında Amerika'daki bir müşaveri - Mühendislik bürosunda «Ulaşım Plâncısı» olarak çalışmıştır. 1968 - 1969 yıllarında Londra'da İngiltere Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak gene ulaşım plâncılığı yapan Atilâ Alpöge 1969 sonunda Türkiye'ye dönerek TEK - SER firmasına girmiş ve 1972 yılına kadar bu kuruluşta daha sonra da T. H. Y.'da görev almıştır. Evlidir ve bir çocukğu vardır.

Genç oyuncular topluluğunun Genco Erkal'la birlikte kurucularından biri olan ve «Çürük Elma» adlı oyunu ile tiyatro çevrelerinde ün kazanan Alpöge arkadaşımıza üstlendiği bu önemli görevde de başarılar dileriz.

Teknik Eleman Kurultayı toplanıyor

Ülke ve teknik eleman sorunlarının tartışılacağı ve hazırlanmakta olan «Teknik Personel İş Kanunu» tasarısının görüşüleceği TEKNİK ELEMAN KURULTAYI, 13 - 14. Nisan. 1974 günleri Ankara'da toplanacaktır.

Ülkemizde mevcut bütün teknik meslek mensupları, bağlı bulundukları Oda ve Dernekler aracılığı ile Kurultaya katılacaktır. Ayrıca T. M. M. O. B. İşyerleri Temsilcileri Kurultayın doğrudan üyesi olacaktır.

11 Mart günü T. M. M. O. B., 16 meslek odası, Ankara ve İstanbul Teknikerleri Dernereki s-vk(o bul Teknikerler Dernekleri, Jeojizikçi'ler Derneği, Jeomorfologlar Derneği ve TÜTED Temsilcilerinin katıldığı bir toplantıda, Kurultaya katılacak bütün örgütlerin birer temsilcisinden oluşan bir tertip komitesinin kurulması kararlaştırılmıştır.

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Korkut Özal'ın konuşması

GIDA-TARIM ve HAYVANCILIK BAKANI KORKUT ÖZAL — Sayın Başkan değerli konuklar ve Odamızın çok hürmet ettiğim mensupları, ben ev sahibi rolündeyim şimdi ve biraz evvel izlediğiniz gibi tecrübeli bir politikacı da değilim, sayın Şener bu vazifeyi çok güzel yaptılar.. (Alkışlar)

Ben, müsaade ederseniz bir takım sıfatlarımla konuşacağım. Önce bir Türk vatandaşıyım, bu Odanın bir mensubuyum, bu salonda bulunan birtakım kimselerin hocası oldum, öğretim üyeliği yaptım, uzun yıllar başında idarecilik yaptım, sonra inşatçılığın dışındaki sahalarla, petrol ve sanayi ile uğraştım, şimdi de önümüze bir hükümetin sorumlusu olarak çıkıyorum.

İzzettin Siller benim hem hemşehrim, bir ölçüde aynı sınıfta okuduk Teknik Üniversiteyi, uzun yıllar beraber, karşılıklı, bir yana dostça, bir yana aynı davanın çeşitli yönlerinden mücadeleler yaptık.

Demin onu dinlerken ve konuşmasının metnini okurken, yapmış olduğu mücadelenin bir ölçüde bir huzuru içinde idi, bir şeylere gelmekte idi; bir ölçüde bir huzuru içinde idi, bir şeylere gelmekte idi; bir ölçüde ileriye bakışın birtakım endişelerini izhar etti. Bunlardan ben de hislendim ve şurada size demin saydığım sıfatlarla bazı hususları arz edeyim. Ve tekrar ifade edeyim, ben daha sizin ve benim anladığım manada bir politikacı olmadığım için beni bir teknisyen gibi kabul edin.

Efendim, Odalar insanların, mühendislerin bir arada güçlerini birleştirip, önce memlekete, onunla beraber millete, mesleğe ve meslektaşa iyi ve doğru yolda hizmet için vasıtalardır. gaye değildir.

Türkiye bugün üç yönlü problemlerin içindedir. Sosyal bünyemiz; hepiniz biliyorsunuz, geçirmiş olduğu büyük bir krizin daha yaralarını saramamış.

Ekonomiyi, iktisadi kurulun bir üyesi olarak, son iki haftadır çok daha yakından inceleme fırsatını bulan bir arkadaşınızım, Türkiye çok zor ekonomik problemlerle karşı karşıyadır. Bu sadece Türkiye'nin kendi içinden gelmiyor, dünyadaki son iki senelik gelişmelerin birikimleri, büyük enflasyonist baskılar Türkiye'yi tahayyül edemeyeceğiniz kadar büyük şekilde bir yüksek konjonktüre doğru zorluyor.

RADİKAL OLMADA BİRLEŞİYORUZ

Bunu da ifade edeyim, bu hükümet tenkit mevzuu oldu, böyle alışılmamış bir koalisyon denildi ve hakikaten bu alışılmamış bir koalisyon. Fakat bir noktaya hepinizin dikkatini çekeyim; bu hükümetin koalisyon protokolünde de, programında da temelde bir alışılmış noktanın ötesinde bir yenilik var, bu hükümet radikal olmada birleşmiş insanların hükümetidir.

Biz hükümetin program ve protokolünü yaparken beş tane temel mesele saydık. Birincisi; bu iş barış meselesi. Biz buna büyük önem verdiğimizi her zaman açıkladık ve açıklıyoruz. Yalnız içbarış bir defada kurulan bir şey değildir, devamlı devam ettirilmesi gereken bir şeydir. Heyetinize sesleniyorum; bu barış, kurulması zor, bozulması çok kolay bir şeydir. Moral gibi, ahlâk gibi bir bozuldu mu bir daha yerine getirilmesi çok zor bir şeydir. Onun için hepimizin vecibeleri bu barışın en iyi şekilde devam ettirilmesidir. Bunda da temel hoşgörü oluyor. Rica ediyorum; hoşgörüyü sadece sevdiklerimize değil, sevmediklerimize de gösterelim. Çoğu zaman biz hoşgörüyü sevdiklerimize gösteriyoruz, halbuki zaten o sevdiğiniz için hoşgörülüsünüz marifet sevmediğiniz insanı hoş görebilmektir; katılmadığınız insanı hoşgörebilmektir ve bunu yaptığınız gün ben inanıyorum ki büyük merhaleler katederiz.

İkinci meselemiz; devletle mileti kaynaştırmaktır. Devlet bir bürokrasi zihniyetinin içindedir. Sayın Siller'in sözüne yine temas edeceğim, maliyenin bürokratları tabirini kullandı; ben bu tabiri yerebilirim, her yerde bürokratlar var. Hem öyle bürokratlar ki, meseleyi çözmek onlar için bir mesele değil, onlar meseleyi çözmemenin yollarını hallediyorlar. (Alkışlar) Ve onlara gelen meseleler bir duvara gelen meseleler oluyor. Sessiz bir duvar neyse, onlara gelen meseleler de duvara çarpıp gidiyor. Bakanlığımla ilgili şu 15-20 günlük çalışmalarım bunun her yerde olduğunu gösterdi.

Üçüncü bir noktamız var; bu, bilhassa tekrar üzerinde duracağım. Bu da Türkiye'nin ahlâki durumudur. Bugün gazetenin birinde benim haşhaş mevzuunda bir beyanatım çıktı. Bize diyorlar ki, haşhaş ekmeyin, Amerika'ya afyon girmesin, Amerika'yı zehirliyorlar... Ben şu hususa dikkat ettim; bunu biz burada yetiştiriyoruz, burada bir narkotik problemi yok. Kaynağın en bol olduğu yerde yok, ta bilmem nerede bir narkotik problemi var... Bu polisiye tedbirler mi oluyor, dedim. Bunun gerisinde bizim inançlarımız var. Her yerde bunu temin etmeye mecburuz.

ST-O çelikle bina yapamazsınız; yani 37-42 olması lâzım. İnsan unsurunu da biz hükümet programında da gücümüz yettiği kadar korumaya çalıştık.

İktisadi güçlenme bundan sonra geliyor. Siz şunu temin ederim ki politikacı gibi konuşmuyorum; bu milletin içine ben dış ülkelerdeki tecrübelerimi de koruyorum, bu millet iktisaden güçlenmenin hatta bunun ötesinde bugün çok böyle imrendiğimiz, büyük işler yaptığına inandığımız bir iktisadi güçlenmenin bütün imkânlarına sahiptir. Kendimizi niye küçük görelim?.. Bir kere bu aşağılık duygusundan manen kurtulalım. Çok kimse biliyorum ki, bunu söylüyor, inanmıyor.. Ben buna inanıyorum. İnanarak konuşuyorum, bu milletin insanları kimsenin dümen suyunda gitmeyi bırakmalıdırlar artık. 20 sene sonra İtalya'ya yetişeceğiz, 40 sene sonra şuraya yetişeceğiz; bu felsefeyi bırakmamız lâzım arkadaşlar. Biz kendimize has; mazimize bakın yaptığımız çok güzel şeyler vardır; insan o milletin mazisinden çok şeyler alır, inşallah istikbale de böyle atılmamız lâzım.

MÜHENDİSLİĞİ MEMURLUKLA SINIRLAMAK İHANETTİR

Efendim, iki noktada da görüşlerimi arz edip sizi daha fazla sıkmak istemiyorum.

Birincisi; meslek hakkındaki görüşümüz. Ben inanıyorum ki çok konuşuldu, mühendislik orjinal düşünceyi geliştiren ve hayalleri hakikat yapan insanların mesleği. Kafada bir düşünce var, bir bakıyorsunuz bir gerçek haline geliyor. İşte mühendislik bu. Kafadaki düşünceden bir büyük eser... Mısır'ın firavunlarının diktiği eserlerde bir zaman bir düşünce idi, onu mühendisler gerçek haline getirdiler. Bugün uzaya giden füzeleri de yine mühendisler kafadaki düşünceden bir gerçek haline getirdiler. Bu bakımdan mühendislik bir sanattır; yani bir memurlukla bir mühendisliği sınırlamak bence mesleğe ihanettir ve bunun acılarını hepimiz çektik. Mektepten pırıl pırıl çıkan insanları fosilleştiriyoruz, dar kalıpların içinde. Dönelim etrafımıza bakalım; bizim mühendislik kavramı budur.

Sayın Başkanı konuşmasında güzel bir ibare gördüm; serbest çalışma, serbest müşavirlik mühendisliklerine güç vermek... İnanıyorum ki buna çok büyük ağırlık vermeye mecburuz. Ve bugün Türkiye'de serbest çalışma gücü ve kendi mesleğinin şartlarını kendi koşulları içinde yerine getirme imkânını mühendislerimize her ölçüde tanımaya mecburuz.

Bakın bugün dışardan yabancı mühendisin gelmesini istemiyoruz. Bunda hepimiz haklıyız. Bu bir mesleki taassuf değil, bu en tabii hakkımız; demin Ahmet bey bu noktaya dokunduğu zaman heyecanınızı ifade ettiniz; ama gelin bunun şartlarına sahip olalım. Biz dışarıya adam ihraç edelim, beyin gücümüz gitsin orada müşavirlik yapsın; bunu yapacak güçteyiz, ama bunun şartlarını yerine getirmezsek kurulaftan ileriye gidemeyiz. Onun için diyorum ki, Türkiye'de gerçek mühendislik, ilerici, ufka bakıcı, önümüzü aydınlatıcı mühendislik mesaisinin bir yerde gelişmesi lâzım.

Yine teknikerler meselesine sayın Siller dokundu, bu meseleyi geçiyorum. Bir de devamlı eğitim imkânlarını geliştirelim. Bir mühendis bir mektebi bitirdikten sonra eğer kitap okumuyorsa, mesleğindeki ilerlemeleri takip etmiyorsa memleketine faydalı bir iş yapmıyor demektir. Demin DSİ'ye uğradım bir kaç yayınları vardı, verin dedim; zannediyorum mesleğimdeki devamlılığı da buna borçluyum; yoksa insan kısa zamanda fosilleşiyor, bu imkânı odamızın da doğurması lâzım.

Efendim, son meselemiz biliyorum, bu 657 sayılı Kanunun doğurduğu problemlerdir. Biz gerek protokolün yapılmasında, gerekse programın yapılmasında vazife almış bir kimse olarak ve her hangi bir Oda taassubu içinde olmadan bu meselenin bütün boyutları

(Devamı 14'ncü sayfada)

İmar ve İskân Bakanı sayın Ali Topuz'un konuşması

Sayın Başkan, İnşaat Mühendisleri Odası 20'nci Genel Kurulunun çok değerli üyeleri, sayın konuklar, hepinizi saygıyla selâmlarım.

Değerli meslektaşlarım, Türkiye'de yeni bir dönem kısa bir süre önce açılmış bulunuyor. Geçmişte özellikle teknik personelin ve o personelin kayıtlı bulunduğu Mühendis ve Mimar Odalarının nasıl bir ortamdan bu ortama ulaşmış olduğunu Kongreyi açış konuşmasında sayın Başkan çok güzel belirttiler.

Şimdi önünüze açılan bu yeni devrede, gerek Hükümet olarak, gerekse teker teker Bakanlıklarımız olarak, buna ilâve teknik odalarımız olarak yeni dönemi Türk halkının mutluluğunu sağlayacak kalkınma sürecini hızlı bir şekilde geliştirecek tedbirlerin nasıl olacağını, nasıl alınacağını, nasıl uygulanacağını tartışmanın daha yararlı olacağı düşüncesinde olduğumu belirterek, kendimle ilgili, Bakanlığımla ilgili konuları size burada arz etmek istiyorum.

TEKNİK GÜÇ ETKİN HALE GETİRİLECEKTİR

Çok değerli meslektaşlarım, kalkınmada teknik gücün, bilinen önemine uygun olarak Hükümetimiz tarafından destekleneceğini ve **teknik gücün her türlü olanaklarının, her türlü etkinlik imkânlarının en geniş ölçüde temin edileceğini** günlerden beri, başta sayın Başbakan olmak üzere, tüm Hükümet üyeleri fırsat buldukça kamuoyuna açıklayarak belirtmektedirler.

Bizim inancımız odur ki, Türk Teknik gücünü kamu kuruluşlarının görevini daha iyi yapacak halde kullanabilmek için önce teknik personelin kamu kuruluşlarında etkili bir görev alabilme olanaklarını geniş ölçüde temin etmek hemen hemen onun yanında **teknik gücün kanuni kuruluşu olan Odaların hükmi şahsiyetinin Anayasa ve kanunlar çerçevesi içinde korunması sağlamak** ve o hükmi şahsiyetin kamu kuruluşlarıyla olan ilişkilerini çok huzur verici bir ortam içinde sürdürebilmek ve bu suretle hem kamu kuruluşlarının kendi içindeki teknik kadrolarını güçlendirmek, hem de kamu kuruluşları dışında kalan teknik gücün dışarıdan da olsa, kamu kuruluşlarının, Devletin yapacağı her girişime katkıda bulunmalarını sağlamak bu yolla mümkün olacaktır.

ORTAK BELGE TATBİKATI KANUNİDİR

İlk tedbir olarak, çok kısa vadeli bazı sorunları ortadan kaldırabilmek ve organik bağı kurabilmenin ilk şartını yaratabilmek bakımından bir yılı aşkın zamandan beri Odalarla İmar . İskân Bakanlığı arasında tartışma konusu olan Müşterek Belge Tatbikatı, Vize Uygulamasiyle ilgili Bakanlığımızın daha önce getirdiği kayıtlamaları kaldıran yeni bir kararımızı burada da size sunmak istiyorum.

Müşterek Belge Tatbikatı uzun tecrübelerden sonra, projelendirme hizmetlerinin belirli bir düzeye ulaştırılmasını, asgari ölçülerde de olsa, sağlayan, geçmiş tatbikata nazaran çok önemli bir takım farklılıklar, iyileştirme, geliştirme görüntüleri veren bir uygulama idi. Geçtiğimiz dönem içinde bazı gelişmeler inşaat müteahhitleriyle Odalar arasında çok ileri ölçülere kadar vardırılan çatışma, siyasi otorite üzerince gücünü kullanabilme olanağını elde etmiş olan **İnşaat yap-satçılarının da büyük ölçüde tesiriyle bu Belge Tatbikatı ortadan kaldırılmıştı.** Belge Tatbikatının kaldırılışına mesnet olarak ileri sürülen gerekçe de şu idi:

Belge Tatbikatının kanuni dayanağı olmadığı için uygun görülmediği belirtilmişti. Değerli meslektaşlarım, şüphesiz biz bu Genelgeyi kaldırıp, eski uygulamayı yeniden yürürlüğe koyarken, **kanunsuz bir iş yaptığımıza da inanmıyorum.** Sadece İmar Kanununun 2'nci, 4'üncü maddesine dayanılarak ve ona dayalı yorumlar yaparak bu görevin Belediyelere ait olduğunu iddia etmek meseleyi çok dar bir açıdan görmenin tabii sonucudur. Aslında bu ilişkileri düzenleyen sadece İmar Kanunları değildir. İmar Kanununun çıkmasından çok sonra Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu çıkmıştır ve bu Kanun da bildiğiniz gibi, Odalar kamu kuruluşu niteliğini taşır ve bu meslek Odaları bu hizmetin en iyi şekilde yapılabilmesini sağlamak bakımından da önemli katı disiplinleri Anayasadan aldığı güçle getiren kuruluşlardır.

O halde yorumlu bu Kanun da dikkate alınarak yapılması gereklidir. Kaldı ki, bunun yasalarla çelişen hiç bir tarafı olmadığına da kesin olarak hüküm verdik.

İkinci uygulamamız, büyük kentlerimizin bazı belediyelerinde uygulanmakta olan İmar Yönetmeliğinin kısa sürelerle çok önemli bir takım sıkışıklıkları, sorunları çözücü ve Odalarla Bakanlığımız arasındaki ilişkileri yumuşatıcı ve daha iyi bir düzeye ulaştırıcı yönetmeliklerle ilgili tasarrufumuzdur.

Burada hemen şunu belirtmek isterim ki, şehirlerimizin imar tatbikatını disipline almak ve bu imar tatbikatını kamu yararı gözeterek yürütmek bilimsel teknik kurallara uygun olarak şehirlerin gelişmesini sağlamak şüphesiz hem Bakanlığımızın, hem Odalarımızın, hem mahalli idarelerimizin görevidir.

Fakat biz böyle bir ödevi yerine getireceğiz diye sonuçlarını hiç hesaba katmadan uygulamada çeşitli olanaksızlıkla karşılamayı imkân dahiline sokacak, hatta birtakım hukuki anlaşmazlıklara yol açacak, yapı alanındaki yatırımların durgunlaşmasına sebep olabilecek geçmişte yapılmamış, alınmamış bir takım tedbirlerin hepsini çok kesin bir şekilde bir defada almak gibi bir yolu doğru bir yol olarak görmedik.

1973 yılı Ağustos ayında çıkan yönetmelik değişikliğinde Ocak 1974'te tekrar yürürlüğe konulan ikinci bir İmar Yönetmeliğini uygulamadan kaldırarak 1966 yılından beri bu yönetmeliklerin çıkışına kadar olan eski yönetmeliğin uygulanmasına Bakanlık olarak karar verdik.

Şimdi, bu noktadan itibaren Meslek Odalarımızla Bakanlığımız bu 1966 yılı yönetmeliğinin de içinde bulunan birtakım aksaklıkları giderici ve bugünün koşullarına cevap verecek nitelikte Yapı Yönetmeliği, İmar Yönetmeliği ve diğer ilgili yönetmeliklerin, tüzüklerin hazırlanabilmesi için Bakanlık olarak gereken tedbirleri almaya başladık; bütün bu çalışmaların daha iyi bir sonuca götürülebilmesi için Meslek Odalarımızla, Belediyelerimizle ortak görüşmelerimizi sürdürerek, alacağımız bu konudaki her kararı mutlak olarak Meslek Odalarının ve ilgili diğer kamu kuruluşlarının görüşlerini de alarak saptamak niyetindeyiz.

DEVLETİN CİDDİ BİR KONUT POLİTİKASI YOKTUR

Hükümet Programımızda da ana ilkelerini belirttiğimiz gibi, yapı faaliyetini yerleşme kararlarının alınışından, yapıların üretiminin tamamlanmasına kadar geçen her safhasında çağdaş gelişmeye uygun ve toplumumuzun koşullarına uygun yeni bir politikaya bağlamak gereğini duyuyoruz.

Türkiye'de yerleşmeden başlayarak konutun, yapının üretiminin tamamlanmasına kadar geçen safhaları içeren **ciddi bir Devlet Politikası** yoktur. Ne yapı politikası vardır, ne de ciddi bir şehirleşme ve yerleşme politikası vardır.

Türkiye'de en büyük ekonomik, iktisadi teşekküllerin, fabrikaların, üretime dönük yapılarak, kalkınmamızın gerektirdiği önemli yatırımların kararları alınırken **fiziki plânlama genellikle düşünülmemiştir.**

Bölgeler arası adaletsizlikten tutunuz da, bölge içindeki, şehir içindeki dengesizliklere kadar ve onun sonunda büyük kentlerin çevre sorunlarına kadar her şey aslında kaynağını ekonomik plânlamayla fiziki plânlamanın beraber yürütülmemiş olmasından aldığı kanatındayım.

Bu bakımdan Hükümet Programımızda fiziki plânlamayla Kalkınma Plânı arasındaki uyumun mutlak sağlanması yolunda gayret sarfedileceği ve bunun temin edileceği bir ilke olarak belirlenmiştir. Şimdi bu konuda şüphesiz Devletin bütün kademeleri arasında, Oda ve Hükümet arasında bunun gerçekleşmesi bakımından bir işbirliğini önümüzdeki günlerde açmaya çalışacağız.

KAMULAŞTIRMANIN ZORUNLULUĞUNA İNANIYORUM

Çok değerli arkadaşlarım, yerleşmenin ötesinde, bugün için gerçekten büyük kentlerin en büyük sorunu olarak ortaya çıkan konut sorunu, gecekondu sorunu çok yönlü birtakım tesirleriyle büyük bir sorun olarak teknik personelimizin de karşısındadır. Şehir arazisinin kamu yararına kulalnılabilmesini sağlayıcı tedbirlerin ilk olarak büyük kentlerin, gelşmekte olan kentlerin gelişme alanlarının Hükümetimiz döneminde kamulaştırılacağı öngörülmüştür. Ne kadar güç durum olursa olsun, şehirlerimizin gelişme alanlarını arsa spekülâsyonunun ağır baskısından kurtarabilmek için kamulaştırmanın zorunlu olduğuna inanıyorum. Bununla beraber şehir içinde kalan arazilerin de spekülâtif kazanç imkânlarını kapatabilmek için bütün ileri batı demokratik ülkelerinde olduğu gibi spekülâsyondan doğan geliş artışının kamuya dönüşmesini sağlayacak ciddi tedbirlerin de alınması kararında olduğumuzu da burada yine belirtmek istiyorum.

Arsa politkası kamu yararına bir politika olarak tespit edildiği takdirde, konut sorununun önemli bir bölümünü ortadan kaldırmış olacağız. Fakat mesele bununla da bitmeyecek; Bugün Türkiye'deki inşaat malzemesi standardı ve Türkiye'deki uygulanmakta olan inşaat teknolojisi bu büyük açığı kapatmak ve kötü barınakların, kötü meskenlerin iyileştirilmesini sağlamak bu olanaklar içinde mümkün değildir.

Bu bakımdan toplu konuta yönelmeyi ilke olarak kabul ederken, deminden beri söylediğim gibi, yapı malzemesinden yapı teknolojisine, projelendirmeden kontrol hizmetlerine kadar her türlü tedbiri bu anlayış içerisinde mahalli idarelerle tespit etmek ve uygulamaya sokmak suretiyle bu yeni dönemde mesleğimiz alanına giden bu konuya çağdaş bir çözüm getirebileceğimize inanıyoruz.

Burada Odalarımıza düşen önemli ödev, şüphesiz Hükümetinizin ortaya çıkardığı, açtığı bu yeni huzur verici teknik eleman . Hükümet ilişkisinden yararlanarak Odalarımızın da buna aynı ölçüde açıklıkla cevap vererek katkıda bulunmasıdır. Biz odalarımızın böyle bir şeyi öteden beri özlediklerini bildiğimiz için, belki de düşündüğümüzün ötesinde Odalarımızın desteğini ve yardımını bulabileceğimize inanıyorum ve bu suretle şimdi söylediğim ve buna ilâve söylenebilecek diğer konularda Odalarla Bakanlığımız ve Hükümetimizin arasındaki ilişkiyi ülkemizin kalkınması, halkımızın mutluluğu için birlikte kullanabileceğimiz inancını taşıyorum ve bu yeni dönemde bu inancı gerçekleştirebilmeyi temenni ederek size saygılar sunuyorum ve Kongrenize başarılar diliyorum. (Alkışlar)

Orman Bakanı Sayın Ahmet Şener'in konuşması

Sayın başkan, değerli İnşaat Mühendisleri Odasının mensupları ve sayın Basın;

Muhterem arkadaşlarım, bu odanın çok değerli başkanı sayın Silier, «ağaçlar tomurcuk vermeye başlamışlardır.» Demişlerdi, ben de bu noktadan sözlerime başlamak istiyorum.

Doğrudur, yeni bir dönem açılmıştır, yeni bir hükümet vazife başına gelmiştir ve bu ağaçlarda bu tomurcuklar elbette ki belirmeye başlamıştır; ama ben bir temennide bulunacağım, bu ağaçların tomurcukları yapraklarını açacak çiçeklerini açacak ve meyva vermeye başlayacaktır. O meyvelerin bu memlekete, bu millete ve bu kitleye faydalı olması için evvelâ bu yapıcı Türkiye'nin inşaatçısı; yolunda barajında, elektriğinde, inşaatında, her yerinde bir eser yaratan sizlerin, teknik elemanların o ağacın bu tomurcuklarının meyva vermesine kadar bizleri fikirlerinizle beslemenizi de bu kitleden istirham edeceğim.

Elbette bu ağaç beslenmez ise, sizlerden, bizlerden, beslenmez ise, Türk milletinden beslenmez ise orada tabii bir fizyolojik hastalık meydana gelir ve o zaman o tomurcuk çiçek açmadan, meyve vermeden dökülür. İşte bunu yapmamak için evvelâ bu kitleden ben bu hükümetin bu yapıcılığını, bu tomurcukların çiçek vermesini meyve vermesini ve onlara tasallut edecek hastalıklar ve böcekler var ise onlarla da mücadele etmesini hassaten rica edeceğim. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, bugün sayın divan başkanlığında bulunan arkadaşlarımla beraber 657 sayılı kanun parlâmentoda tedvin edilirken hiç unutmam kendisini gelmişti; sayın Şener, lütfen şu şekilde toparlanalım, çünkü teknik elemanların bazı haksızlıklara uğraması mümkündür, demişti bana; hiç unutmuyorum. Ve orada beraberce yapmış olduğumuz mücadele neticesinde teknik elemanların bazı haksızlıklara uğraması mümkündür, demişti bana; hiç unutmuyorum. Ve orada beraberce yapmış olduğumuz mücadele neticesinde teknik elemanların sadece yapıcı ve inşaatçı değil, idareci olabilecekleri kaydını da koymak suretiyle kanunu beraberce çıkarmıştık.

Muhterem arkadaşlarım, bundan evvel konuşan sayın İmâr ve İskân Bakanı arkadaşımın söylediği gibi, asla geriye bakmayacağız ve yapılmış olanları; doğru idi, hatalı idi hepsi geride kalmış olarak mütalâa edeceğiz. Yeni ufuklara beraber gideceğiz. Bu fakir milletin, çilekeş miletin Anayasa'nın 41 nci madesinde bulunan hükmü, yani haysiyetli bir şekilde yaşama düzeyine ulaşması için siz arkadaşlarımdan istirham edeceğim. Bir hükümet üyesi olarak teknik elemanların personel kanunu yönünden; 657 ve Allah bana fırsat verdi, 1327 sayılı Kanunun mücadelesini teknik arkadaşlarımla beraber verirken gücümüz nispetinde faydalı olabildik, sizi yeteri kadar tatmin edemedik. Bu bakımdan bu kitlenin karşısında konuşmayı kendim için bir zul addediyorum; çünkü bu kusur bende de belki bir miktar vardır. Fakat siz de takdir edersiniz ki parlâmentoda her şey reyle halledilir; onun için de kanun bu şekilde çıkmıştır.. Ama hükümet olarak söylüyorum, hükümetin bir üyesi olarak söylüyorum ve orada bulunan arkadaşların tümü hesabına söylüyorum, bu mesele halledilecektir ve 1 Şubattan itibaren evvelce iptal edilmiş olan Kararnamedeki aynı hakları muhafaza etmek suretiyle teknik personele imkân aranacaktır. Ve inşallah evvelâ sizin, ondan sonra da bizim yüzümüz güler.

Bugün her bakan, her bakanlık hükümet programı icabı ve anayasanın emredici hükümlerine göre muayyen bazı aşamalara gitmeye mecburdur. Kalkınmaya mecburuz.. Ben Orman Bakanı olarak biliyorum, 15.750 köy orman içinde ve orman yakınındadır. Buralarda 8-9 milyon insan yaşamaktadır. Bunlar kaderleriyle başbaşa bırakılmıştır. Böyle güzide elemanların bir kısmı oraya gidememiştir; imkân verilmediği için gidememiştir ,vazife verilmediği için gidememştr. Belk biz de gidemedik; ama onların kalkınması için bugün sayın odanızdan bir istirhamım vardır: Hükümet üyesi olarak bana söylemelisiniz, demelisiniz ki, «Sayın Şener, falan bölgenin falan köyündeki konut standartını yaptım; ucuzdur, gayet sağlamdır, fiyatı bellidir ve gayet rahat yapılacaktır.» Bunu demelisiniz bize; bunu hükümete bir ışık olarak, bir vazife olarak tevdi etmelisiniz.

Sayın arkadaşım Silier yine bir mevzua temas ettiler. Hükümet mevzuu olursa dahi; söylüyorum, hükümetten bu konuda bir karar almadan benim prensip olarak ezeli fikrimdir bu ve bütçe komisyonu zabıtlarında da vardır; benim Türkiye'de, isterse İnşaat Mühendisliğinde, Elektrik Mühendisliğinde, Maden Mühendisliğinde, Makina Mühendisliğinde, Ziraat Mühendisliğinde, Orman Mühendisliğinde, Kimya Mühendisliğinde; bu beyin güçleri her şeyi yapmaya muktedir oldukları halde yabancıların buraya getirilmesine hükümet üyesi olarak taraftar değilim.

Bu memlekette özel sektörü, devlet sektörü; her ne olursa olsun fakir bir vatandaş vergisiyle okuyan sizler ve bizler bu memlekette ucuz da olsa,

(Devamı 14'ncü sayfada)

PAHALILIK VE ZAMLAR

Aslan Başer Kafaoğlu

Hükümet önemli zam kararlarını ilân etti. Zam yapılan maddeler arasında demir çimento ve akaryakıt gibi temel ham madde ve enerji ürünleri, Sümerbank dokumaları ve şeker gibi önemli tüketim malları var. Doğal olarak herkesin gözü çarşı, pazar etiketlerine, pahalılığın artıp artmadığını gösteren işaretlere kaymıştır. Bu gazetede bir çok kez yazdığımız gibi, pahalılık bir gelir dağılımı bozulmasıdır. Fiyatların —sadece fiyatların—, hele bazı fiyatların yükselmesi pahalılık değildir. Eğer hükümet gelir dağılımı politikasını olumsuz yönde etkileyecek adımlar atarsa, o zaman pahalılık artar. Nedir bu adımlar? Bu adımların başında kuşkusuz para basmak, bilimsel adı ile piyasadaki «tedavül hacmini» artırmak gelir.

Talu hükümeti olsun, ondan önceki Demirel, Erim ve Melen hükümetleri olsun, alabildiğine para basmıştır. 1970 devalüasyonunda 9 milyar civarında olan para (tedavüldeki banknotlar), Ecevit hükümeti iktidarı aldığında 25 milyar liraya çıkmıştı. Ecevit hükümeti ise üreticiye bayram ettiren bir tütün kampanyasına ve pamuk üreticilerinin alacaklarını ödemesine karşın yine de para hacmini artırmamıştır. «23 Şubat 1974 Merkez Bankası Vaziyeti»nde banknot miktarı 24 milyar lira civarında gözükmektedir. Yani, hükümet yüksek bir tütün fiyatını, pamuk alacaklarının ödenmesini para basmadan başarabilmiştir.

İkinci önemli nokta, dış ticaret dengesindeki durumdur. Eğer yurda gelen dövizlerle, yurttan çıkan dövizler arasında, olumlu bir fark varsa, yani döviz birikimi oluyorsa, karşılığı mal olamayan bir miktar para pisaya sürülmüş demektir. Son yıllarda artan işçi dövizleriyle birlikte, piyasada karşılığı olmayan para yani mal talebi artışı olmuştur. Döviz birikimi yavaşlarsa —biraz tuhaf gibi gelir ama— yani dış ticaret ve ödemeler dengemiz aleyhe doğru değişmeye başlarsa, bu etkenden kurtulunmuş olur. Son petrol zamları, akaryakıt ithalatı için harcanacak dövizi önemli bir ölçüde artırırsa, piyasaya karşılığı mal olmayan satın alma güçlerinin çıkmasında oran olarak bir azalma meydana geleceği açıktır.

Üçüncü bir nokta, zam kararının psikolojik ortamından yararlanan bazı fırsatçıların çalışkanlık ve etken olma derecesidir. Hükümetin zamların ilân olunduğu günle birlikte, otomotif endüstrisinden başlayıp, fırsatçılara izin vermeyeceğini, meydanı boş bırakmayacağını belli etmesi, bu olumsuz etkeni de büyük ölçüde frenlemiştir.

Bu frenlerle birlikte fırsatçılar eski zamlardan sonraki cür'etlerini bu kez gösterememişlerdir. Biz sanıyoruz ki, hükümetin bu aracı ve tefecilere fırsat vermeyen uğraşısı süregidecektir. Kimseyi bu konuda hayale kaptırmayacak bir uğraşı gelir dağılımı bozulmasında fırsat bekleyenlere haddini bildirmelidir.

Şimdi bir diğer noktaya geliyoruz. Fiyat politikasında önemli olan, sadece genel fiyat düzeyindeki kararlılık değildir. Fiyatlar arasında bazı emteada aşırı yükseliş süregiderken, bazi mal fiyatları resmi şekilde narhlarla koruma toplumda büyük ekonomik ve sosyal çalkantılar doğurur. Çarşı - pazar fiyatları, dış dünya fiyatları başını alıp giderken, «ben demir, çimento ya da akaryakıt fiyatlarını tutacağım» derseniz, kendinizi aldatırsınız. Olacak sadece şudur: Bu mallarda karaborsa hareketleri, istifçilik ve çeşitli fatura oyunları. Hükümetin son zamlı fiyatlarla temel üretim ve tüketim mallarındaki bu çeşit çirkin ve zararlı operasyonları önlemiştir. Artık demirde karaborsa, plastik maddelerde karaborsa, kâğıtta karaborsa kârlı bir işlem olmayacaktır. Başka bir deyimle son yapılan zamlar, şeker ve akaryakıt bir yana bırakılırsa, sadece piyasadaki fiyatları tescilden ibaret bir resmî açıklama sayılabilir.

Ecevit hükümeti bugüne kadarki kısa sürede meydana çıkan icraatıyla, fiyatlar ve ücretler arasında statik bir kararlılıktan yana değildir. Eski hükümetler «Aman enflasyon olur» öcüsünü sadece köylü ürünlerinin fiyatlarını, işçi ve memur gelirlerini saptarken ileri sürer ve bir öcü olarak kullanırdı. Ama durmadan para basar, fiyatların yükseldiği bir dönemde işçi, memur ve köylüyü pahalılık

(Devamı 15'nci sayfada)

Orman Bakanı Sayın Ahmet Şener'in konuşması

Sayın başkan, değerli İnşaat Mühendisleri Odasının mensupları ve sayın Basın;

Muhterem arkadaşlarım, bu odanın çok değerli başkanı sayın Silier, «ağaçlar tomurcuk vermeye başlamışlardır.» Demişlerdi, ben de bu noktadan sözlerime başlamak istiyorum.

Doğrudur, yeni bir dönem açılmıştır, yeni bir hükümet vazife başına gelmiştir ve bu ağaçlarda bu tomurcuklar elbette ki belirmeye başlamıştır; ama ben bir temennide bulunacağım, bu ağaçların tomurcukları yapraklarını açacak çiçeklerini açacak ve meyva vermeye başlayacaktır. O meyvelerin bu memlekete, bu millete ve bu kitleye faydalı olması için evvelâ bu yapıcı Türkiye'nin inşaatçısı; yolunda barajında, elektriğinde, inşaatında, her yerinde bir eser yaratan sizlerin, teknik elemanların o ağacın bu tomurcuklarının meyva vermesine kadar bizleri fikirlerinizle beslemenizi de bu kitleden istirham edeceğim.

Elbette bu ağaç beslenmez ise, sizlerden, bizlerden, beslenmez ise, Türk milletinden beslenmez ise orada tabii bir fizyolojik hastalık meydana gelir ve o zaman o tomurcuk çiçek açmadan, meyve vermeden dökülür. İşte bunu yapmamak için evvelâ bu kitleden ben bu hükümetin bu yapıcılığını, bu tomurcukların çiçek vermesini meyve vermesini ve onlara tasullut edecek hastalıklar ve böcekler var ise onlarla da mücadele etmesini hassaten rica edeceğim. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, bu gün sayın divan başkanlığında bulunan arkadaşlarımla beraber 657 sayılı kanun parlâmentoda tedvin edilirken hiç unutmam kendisini gelmişti; sayın Şener, lütfen şu şekilde toparlanalım, çünkü teknik elemanların bazı haksızlıklara uğraması mümkündür, demişti bana; hiç unutmuyorum. Ve orada beraberce yapmış olduğumuz mücadele neticesinde teknik elemanların bazı haksızlıklara uğraması mümkündür, demişti bana; hiç unutmuyorum. Ve orada beraberce yapmış olduğumuz mücadele neticesinde teknik elemanların sadece yapıcı ve inşaatçı değil, idareci olabilecekleri kaydını da koymak suretiyle kanunu beraberce çıkarmıştık.

Muhterem arkadaşlarım, bu den evvel konuşan sayın İmâr ve İskân Bakanı arkadaşımın söylediği gibi, asla geriye bakmayacağız ve yapılmış olanları; doğru idi, hatalı idi hepsi geride kalmış olarak mütalâa edeceğiz. Yeni ufuklara beraber gideceğiz. Bu fakir milletin, çilekeş miletin Anayasa'nın 41 nci madesinde bulunan hükmü, yani haysiyetli bir şekilde yaşama düzeyine ulaşması için siz arkadaşlarımdan istirham edeceğim. Bir hükümet üyesi olarak teknik elemanların personel kanunu yönünden; 657 ve Allah bana fırsat verdi, 1327 sayılı Kanunun mücadelesini teknik arkadaşlarımla beraber verirken gücümüz nispetinde faydalı olabildik, sizi yeteri kadar tatmin edemedik. Bu bakımdan bu kitlenin karşısında konuşmayı kendim için bir zul addediyorum; çünkü bu kusur bende de belki bir miktar vardır. Fakat siz de takdir edersiniz ki parlâmentoda her şey reyle halledilir; onun için de kanun bu şekilde çıkmıştır.. Ama hükümet olarak söylüyorum, hükümetin bir üyesi olarak söylüyorum ve orada bulunan arkadaşların tümü hesabına söylüyorum, bu mesele halledilecektir ve 1 Şubattan itibaren evvelce iptal edilmiş olan Kararnamedeki aynı hakları muhafaza etmek suretiyle teknik personele imkân aranacaktır. Ve inşallah evvelâ sizin, ondan sonra da bizim yüzümüz güler.

Bugün her bakan, her bakanlık hükümet programı icabı ve anayasanın emredici hükümlerine göre muayyen bazı aşamalara gitmeye mecburdur. Kalkınmaya mecburuz.. Ben Orman Bakanı olarak biliyorum, 15.750 köy orman içinde ve orman yakınındadır. Buralarda 8-9 milyon insan yaşamaktadır. Bunlar kaderleriyle başbaşa bırakılmıştır. Böyle güzide elemanların bir kısmı oraya gidememiştir; imkân verilmediği için gidememiştir ,vazife verilmediği için gidememştr. Belk biz de gidemedik; ama onların kalkınması için bugün sayın odanızdan bir istirhamım vardır: Hükümet üyesi olarak bana söylemelisiniz, demelisiniz ki, «Sayın Şener, falan bölgenin falan köyündeki konut standartını yaptım; ucuzdur, gayet sağlamdır, fiyatı bellidir ve gayet rahat yapılacaktır.» Bunu demelisiniz bize; bunu hükümete bir ışık olarak, bir vazife olarak tevdi etmelisiniz.

Sayın arkadaşım Silier yine bir mevzua temas ettiler. Hükümet mevzuu olursa dahi; söylüyorum, hükümetten bu konuda bir karar almadan benim prensip olarak ezeli fikrimdir bu ve bütçe komisyonu zabıtlarında da vardır; benim Türkiye'de, isterse İnşaat Mühendisliğinde, Elektrik Mühendisliğinde, Maden Mühendisliğinde, Makina Mühendisliğinde, Ziraat Mühendisliğinde, Orman Mühendisliğinde, Kimya Mühendisliğinde; bu beyin güçleri her şeyi yapmaya muktedir oldukları halde yabancıların buraya getirilmesine hükümet üyesi olarak taraftar değilim.

Bu memlekette özel sektör, devlet sektörü; her ne olursa olsun fakir bir vatandaş vergisiyle okuyan sizler ve bizler bu memlekette ucuz da olsa,

(Devamı 14'ncü sayfada)

PAHALILIK VE ZAMLAR

Aslan Başer Kafaoğlu

Hükümet önemli zam kararlarını ilân etti. Zam yapılan maddeler arasında demir çimento ve akaryakıt gibi temel ham madde ve enerji ürünleri, Sümerbank dokumaları ve şeker gibi önemli tüketim malları var. Doğal olarak herkesin gözü çarşı, pazar etiketlerine, pahalılığın artıp artmadığını gösteren işaretlere kaymıştır. Bu gazetede bir çok kez yazdığımız gibi, pahalılık bir gelir dağılımı bozulmasıdır. Fiyatların —sadece fiyatların—. hele bazı fiyatların yükselmesi pahalılık değildir. Eğer hükümet gelir dağılımı politikasını olumsuz yönde etkileyecek adımlar atarsa, o zaman pahalılık artar. Nedir bu adımlar? Bu adımların başında kuşkusuz para basmak, bilim sel adı ile piyasadaki «tedavül hacmini» artırmak gelir.

Talu hükümeti olsun, ondan önceki Demirel, Erim ve Melen hükümetleri olsun, alabildiğine para basmıştır. 1970 devalüasyonunda 9 milyar civarında olan para (tedavüldeki banknotlar), Ecevit hükümeti iktidarı aldığında 25 milyar liraya çıkmıştı. Ecevit hükümeti ise üreticiye bayram ettiren bir tütün kampanyasına ve pamuk üreticilerinin alacaklarını ödemesine karşın yine de para hacmini artırmamıştır. «23 Şubat 1974 Merkez Bankası Vaziyeti»nde banknot miktarı 24 milyar lira civarında gözükmektedir. Yani, hükümet yüksek bir tütün fiyatını, pamuk alacaklarının ödenmesini para basmadan başarabilmiştir.

İkinci önemli nokta, dış ticaret dengesindeki durumdur. Eğer yurda gelen dövizlerle, yurttan çıkan dövizler arasında, olumlu bir fark varsa, yani döviz birikimi oluyorsa, karşılığı mal olamayan bir miktar para pisaya sürülmüş demektir. Son yıllarda artan işçi dövizleriyle birlikte, piyasada karşılığı olmayan para yani mal talebi artışı olmuştur. Döviz birikimi yavaşlarsa —biraz tuhaf gibi gelir ama— yani dış ticaret ve ödemeler dengemiz aleyhe doğru değişmeye başlarsa, bu etkenden kurtulunmuş olur. Son petrol zamları, akaryakıt ithalatı için harcanacak dövizi önemli bir ölçüde artırırsa, piyasaya karşılığı mal olmayan satın alma güçlerinin çıkmasında oran olarak bir azalma meydana geleceği açıktır.

Üçüncü bir nokta, zam kararının psikolojik ortamından yararlanan bazı fırsatçıların çalışkanlık ve etken olma derecesidir. Hükümetin zamların ilân olunduğu günle birlikte, otomotif endüstrisinden başlayıp, fırsatçılara izin vermeyeceğini, meydanı boş bırakmayacağını belli etmesi, bu olumsuz etkeni de büyük ölçüde frenlemiştir.

Bu frenlerle birlikte fırsatçılar eski zamlardan sonraki cür'etlerini bu kez göstereme mişlerdir. Biz sanıyoruz ki, hükümetin bu aracı ve tefecilere fırsat vermeyen uğraşısı süregidecektir. Kimseyi bu konuda hayale kaptırmayacak bir uğraşı gelir dağılımı bozulmasında fırsat bekleyenlere haddini bildirmelidir.

Şimdi bir diğer noktaya geliyoruz. Fiyat politikasında önemli olan, sadece genel fiyat düzeyindeki kararlılık değildir. Fiyatlar arasında bazı emteada aşırı yükseliş süregiderken, bazi mal fiyatlarını resmi şekilde narhlarla koruma toplumda büyük ekonomik ve sosyal çalkantılar doğurur. Çarşı - pazar fiyatları, dış dünya fiyatları başını alıp giderken, «ben demir, çimento ya da akaryakıt fiyatlarını tutacağım» derseniz, kendinizi aldatırsınız. Olacak sadece şudur: Bu mallarda karaborsa hareketleri, istifçilik ve çeşitli fatura oyunları. Hükümetin son zamlı fiyatlar la temel üretim ve tüketim mallarındaki bu çeşit çirkin ve zararlı operasyonları önlemiştir. Artık demirde karaborsa, plastik maddelerde karaborsa, kâğıtta karaborsa kârlı bir işlem olmayacaktır. Başka bir deyimle son yapılan zamlar, şeker ve akaryakıt bir yana bırakılırsa, sadece piyasadaki fiyatları tescilden ibaret bir resmî açıklama sayılabilir.

Ecevit hükümeti bugüne kadarki kısa sürede meydana çıkan icraatıyla, fiyatlar ve ücretler arasında statik bir kararlılıktan yana değildir. Eski hükümetler «Aman enflasyon olur» öcüsünü sadece köylü ürünlerinin fiyatlarını, işçi ve memur gelirlerini sap tarken ileri sürer ve bir öcü olarak kullanırdı. Ama durmadan para basar, fiyatların yükseldiği bir dönemde işçi, memur ve köylüyü pahalılık

(Devamı 15'nci sayfada)

Ankara Belediye Başkanı Sayın Vedat Dalokay'ın konuşması

Sayın Divan, değerli kardeşlerim; ben kongrenizi hakikaten üç gün izlemek için hazırlanmıştım; fakat iki gün evvel başlayan bir grev bizi yoğun bazı temaslar içerisine itti, hakikaten bu grevi başarı ile sonuçlandıramadık; ama bu arada gelip sizinle burada bir kaç dakika bulunmanın zevkini paylaşmak istedim. Sağolsun sayın başkanımız beni buraya çağırdı hiç değilse sizlerin yüzlerinize karşı yüzümü çevirmiş oldum ve size bir iki cümle söylemek istiyorum.

Ankara çok büyük bir kent, nüfusu 2 milyona yaklaşıyor. Anadolu halkı ilk defa Anadolu'da milyonluk kentler inşa etmeye başladı. Bu kentlere korkunç bir göç ve Ankara Anadolu'nun ortasında, kıyı şehirlerinin şimdiye kadar ki milyonluk kentlerin bacajı oldu. Birden bire İzmir'e ve İstanbul'a akın durdu, Ankara'ya akın müthiş bir hızla şehri kuşatıyor. Ve Ankara'da bu kentleşme hızı yüzde 8'e varıyor; doğumdan gelen doğal artış yüzde 2,4 civarında olduğu halde. Bu, esasta Türkiye'deki kırsal yapının değişmesi sonucu olan bir olay. Ve ardından hemen gecekondu olayı, kentteki hizmetlerin görülmemesi, belediye hizmetlerin sonsuz derecede aksaması gibi bir sürü problemleri kentlerimizin eşiğine bırakıyor. Bu, Türkiye'deki kentleşme olgusu en büyük gücünü şu son 14 Ekim ve 9 Aralık seçimlerinde gösterdi. Görülüyor ki Türkiye'deki kentleşme politik yapıyı değiştiriyor. Yani kentleşme hızı arttıkça politik güç el değiştiriyor ve bu el değiştirme sonucu, Türkiye'de bugün bir başka düzenin gönüllüsü olan bir siyasî kadro işbaşına gelmiş bulunuyor. Fakat siyasî kadro işbaşına geldiği vakit ekonomik güç başka yerde; ekonomik güç el değiştirmedi. Şimdi Türkiye'de bu siyasî güç Türkiye'deki bu ekonomik gücüde yanına almak; yani Türkiye'deki düzeni değiştirmek istiyor. Büyük bir savaş başlamıştır, asıl savaş bundan sonradır.

Diyeceğim ki, şimdiye kadar ki siyasî iktidar aldanmıştır biraz; Türkiye'deki bu kentleşme hızının sonuçlarını veya geleceğini iyi hesaplayamadığı için. Fakat bugün onlar daha bilinçli olarak hücum etmekte ve bu yeni oluşan siyasî güç kendisini güç savunur duruma düşmektedir. Bu nedenle şimdiye kadar bütün devrimci hareketlerin önünde duran odalarımız, özellikle siz bu güç savaşın içinde yine bulacaksınız ve katkılarınızı bu yeni oluşan yeni düzene katmaya çalışacaksınız; bundan benim hiç şüphem yok.

Büyük önder Atatürk'ün çok güzel bir sözü var, diyor ki; «Devrimler başlar, fakat devrimlerin bitişi diye bir şey yoktur.»

Hakikaten devrimler 1960'dan bu yana hız kazanmış, çok büyük bir hız kazanmış, başka bir plâtformdan seyre başlamış ve bunun öncüleri de; Türkiye'de en önde görünen öncüleri de Odalar olmuştur. Bu arada çok ilginç bir olay cereyan etmeye başlamış, Türkiye'de teknisyenler politikacıların yerini almaya, onların yerini almak için savaş plâtformuna çıkmaya, onlarla bütünleşmeye çalışmışlardır. Fakat birçok siyasî güçler bunu engellemiş, teknisyeni hep politikacının gerisine itmeye çalışmıştır. 1960'dan bugüne gelen güçlü savaş içerisinde bugün Türkiye'de benim memnunlukla izlediğim şey şudur ki; artık teknisyen tam politikacının yanında durmaya başlamıştır. Durmuştur ama, henüz yerini ve görevini tam iyi tayin etmemiştir. Esasta odalardaki bilinç bunun farkındadır ve biliyor; fakat bu, halkımıza, şimdiye kadar ki bütün siyasî kadrolara veya siyasî kadroları oluşturan halkımıza henüz iyce yansımamış ve teknisyen politikacının yanında huzursuz bir kişi olarak durmuş, bunun için de teknisyeni kendi yanından uzaklaştırmaya çalışan siyasî kadrolar yasalar getirmeye çalışmışlardır, bizleri güç duruma düşürmeye çalışmışlardır; fakat bu bizim olayın içinden daha güçlü çıkmamıza bir neden teşkil etmiş. Böylelikle bugün bulunmuş olduğumuz nokta, hem çok kritik, hem de çok umut verici bir nokta. Bu noktada savaşımızı daha örgütlü ve bilinçli olarak yürütürken, bu sırada gerçekten teknisyene bu önemli rolü veren ve bunu ilk defa gören bir siyasî kadro da sizin yardımlarınıza muhtaç duruma gelmiştir.

Ben şimdi Ankara'da; örneğin, yerel iktidarın bir temsilcisi olarak yanımda hem teknisyeni buluyor; fakat diğer eski siyasî güçleri hep benimle savaşır durumda görüyorum. Bugün Dalokay'ı Ankara'da iş yapmamakla suçluyorlar. Daha iki ay oldu bir ay el sıktım. (Gülüşmeler) (alkışlar) çok doğru söylüyorum değerli kardeşlerim. İkinci ay bütçemizi oluşturmaya, belki bir çok sorunları plânlamaya, yanıma birkaç tane teknisyen arkadaş almaya çalıştım. Bu birkaç teknisyen arkadaşı almayayım diye önüme her türlü engel dikiliyor. Personel Kanununun dışında çözümler arıyorum; örneğin, sözleşmeli personel almak için. 10 tane istiyorum, başka istemiyorum. Ve bu 10 tane teknisyen arkadaşın Ankara'daki tüm sorunlara en azından, hiç değilse yüzde 50 hâkim olacağını, kaynaklarımızı çok daha iyiye kullanacağımızı tahmin ederek almak istiyorum; fakat alamadım, bir tek arkadaş bile henüz alamadım. Bu, görülüyor ki, karşımızdaki güçler ne kadar güçlüler.

Ankara'da 2 milyon insan var, iki milyon sorun var demektir. Bunların çok sorunları müşterek, o ayrı; fakat bir belediyede, yani şu yerel iktidarda bile, ben daha geldiğimin ikinci ayında öyle o şekilde şimşekleri üzerime çekmeye başladım ki, herkes kuşkuyla beni izlemeye başladı.. Dalokay niye bu kadar çok konuşuyor, diyorlar. Canım, konuşması fuzuliyse, önem vermiyorsanız yazmayınız, diyorum. Fakat ben kendilerine sorunları ortaya koyduğum vakit alışmadığı bir dille, başka şemadaki bir politikacı onların önünde durduğu için onlar çok huzursuzlar, doğrusu bu... Ve bana hücum eden arkadaşlar benim söylemiş olduklarıma cevap vermiyorlar, çok konuşmuş olduğumdan şikâyet ediyorlar. Ben susmayacağım; konuşacağız ve yapacağız. Yani biz demokrasinin ürettiği bir tip olarak, teknisyen politikacı olarak şu anda ikna ederek halkımızı yanımıza alacağız ve gideceğiz. Evvelâ sorunları anlatmak lâzım, sonra da bu sorunlara angaje olmak lâzım. Sorunlar o derecede büyük ki, örneğin; bir tek Ankara'daki su sorunu o kadar vahim ki, ben bu su sorunundan şikâyet ettiğim vakit ve yahut su sorunu bir senede çözülmeyecek, dediğim vakit beni fesimist olarak, kötümser olarak, yahut ilerdeki aylarda Dalokay başarısız olacaktır, bundan böyle konuşuyor diye itham etmeye başladılar. Doğru; Ankara'nın su sorununu bir sene çözüleceğini hangi teknisyen iddia edebilir. Yani doğru konuşmanın, bir teknisyen gibi konuşmanın cezasını çekiyorum; fakat yanımda beni savunacak kimseyi de göremiyorum. Bu nedenle, dediğim gibi Türkiye'de el değiştirmiş olan siyasî gücün yanına, mutlaka el değiştirmesi lâzım gelen ekonomik gücü de ilâve edersek bugünkü savaş sağlıklı bir savaş olur ve yeni bir düzene angaje oluruz. Aksi takdirde bugünkü o sağ ekonomik güçler karşımızda bu şekil davranışlarla bizi zaafa düşürür ve ben yanımda odalarımı bulamazsam, en azından Ankara'da ben de yok olurum.

Bu nedenle bu kardeş odanın toplantısına severek geliyorum; şu anda toplu sözleşme masasından kaçıp geldim.

Hakikaten değerli kardeşlerim; bir gün hatalı bir şey söylersen eeğr her hangi bir soruna yaklaşmakta hatalı bir tavır takınırsam her zaman uyarılarınıza açık bir kapı bulacaksınız, bir kulak bulacaksınız. Bundan hiç şüphem yok; en ufacık teknik güçlükte hemen odanıza koşuyorum, hem odama koşuyorum, hemen makina odasına koşuyorum ve onlardan bilgiler alıp, derleyip sorunlara yaklaşmaya çalışıyorum.

Şimdi benim büyük güçsüzlüğüm diyeyim, yanımda teknisyen bir kadronun oluşmamasından doğan ve sorunları halka iyi anlatamamaktan doğan ve hatta söylemediğim sözleri bana söylemiş gibi söylettiren bir ortamın, bir bünyenin içinde bulunmamdan geliyor, müşkül andayız. Fakat ben umudumu hiç kırmadım. 1 nci yıl sonunda Ankara'da su ve ulaşım sorununa yüzde 75 sağlıkla yaklaşabilecek bazı plânlarla geleceğiz ve biz bu 1 nci yılı da bir plânlama yılı olarak nitelendirerek çalışmalarımızı yürüteceğiz.

İçinizde bazı değerli arkadaşlarım var, bana yardıma gelmeye, sürekli yardıma gelmeye hazır arkadaşlarım var. Hattâ karşımda görüyorum onları; böylelikle ilk defa Ankara belediyesinde bir teknik beyin oluşacaktır. Bunun için bütçemizdeki bütün malî imkânları hazırladım ve bunları belediyede çalışan kişilerin karşısına koyduğum vakit şaşırdılar. Ankara'nın sorunlarını 30 milyona çözümlendirecek bir projelendirme koydum, ne olacak, hangi yapıyı yapacağız, diye sordular. Yani düşünün bu kadar uzaktalar. Bir yıl evvel firmasına 33 milyon lira yalnız proje için para ödenmiş dedim. Onun bile farkında değiller. Zannediyorlar ki, o ödenmiş proje bedeli metronun inşaatı için ödenmiştir.... Yani düşünün değerli kardeşlerim, bir belediye teknik bilgilerden bu derecede yoksun; bu da 2 milyonluk bir kentin belediyesi..

Ben, şimdi dediğim gibi, bu teknik gücü belediyesinin tepesinde oluşturup, Ankara'nın sorunlarına teknisyen-politikacı bütünleşmesinin en güzel örneğini vererek yaklaşmak istiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize tekrar sevgiler ve saygılar, değerli kardeşlerim. (Alkışlar)

ODA BAŞKANIMIZ DEMEÇ VERDİ

Zamlar ve etkileri

Demir, Çimento ve Akaryakıt zamları vebunların inşaat fiatlarına etkisi konusunda İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı İlkay İzer'in Türk Haberler Ajansı'na özel demeci:

Hükümetin aldığı son kararlarla İnşaat maliyetine etkisi olabilecek demir, çimento ve akaryakıt fiatlarına önemli oranlarda zam yapılmıştır.

Bu zamlar bizim görüşümüze göre çok gecikmiş zamlardır. Daha önceki İktidar döneminde yapılması gerekli olan bu zamların geciktirilmesi sadece demir, çimento v.b. malzemelerin stokçularına, büyük spekülatörlere yaramıştır. Özellikle demir ve çimento uzun zamandır karaborsaya düşmüş bulunmakta idi. Aylardır Bayındırlık Bakanlığı ve benzeri kuruluşların ihalelerine ya hiçbir müteahhit girmiyor ya da bu ihaleler 1973 fiatlarına % 5 - 10 zam yapılarak uygulanıyor idi. Yani diğer bir deyişle geçmiş hükümet zam yapmamıştı ama hükümete bağlı kuruluşlar inşaat fiatlarında gerçek artışlar olduğunu kabul etmiş durumda idiler.

Yine demir ve çimento gibi malzemeler karaborsa fiatı üzerinden hesaplanır olmuşlardı. Birçok büyük ihalelerde müşavirlik yapmış bir kişi olarak rahatça söyleyebilirim ki, hiçbir müteahhit ihaleye girerken ya da inşaata başlarken demire 2800.— lira, Çimentoya 260.— Lira/ton fiatı vereceğini hesaplamamıştır. Hesaplarda bu fiatlar demir için 6000.— TL./ton Çimento için 400.—/ton civarında göz önüne alınmıştır.

Özet olarak bu zamların yapılmaması spekülâtörlerden başka kimseye yararlı olmamıştır. Zaten demir çimento uzun zamandır karaborsadan başka bir kaynaktan temin edilemiyordu ve karaborsa fiatları da bugün

(Devamı 14'ncü sayfada)

ODAMIZIN YENİ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

İLKAY İZER

(Başkan)

1942 yılında Erzurum'da doğdu. 1964 yılında İ. T. Ü. İnşaat Fakültesinden mezun oldu. Bursa Bayındırlık Müdülüğündeki kısa bir görev ve askerlik hizmetinden sonra sırayla, Bursa Çimento fabrikası, Hacettepe Üniversitesi, Karadeniz Bakır İşletmeleri, SEPAG Mühendislik Bürosu gibi kurumlarda şantiye kontrol ve proje mühendisi olarak görev yaptı.

1970 ve 1971 yıllarında Oda Yönetim Kuruluna seçildi.

1971 yılında Sıkıyönetimce tatbikata uğradı açılan davada diğer Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte beraat etti.

Halen özel bir proje bürosunda çalışmaktadır. Evli ve bir çocukludur.

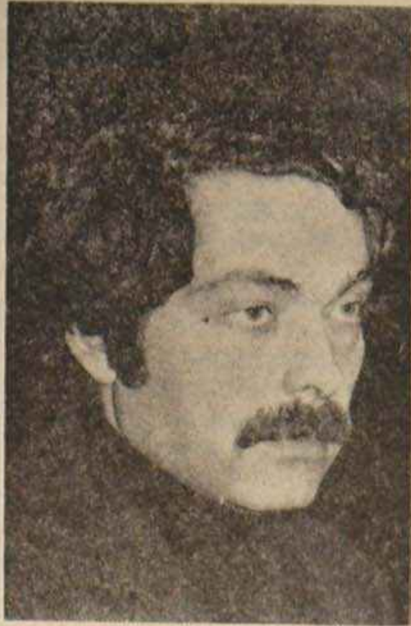

Dr. Ertan Acaroğlu

(Başkan Yardımcısı)

1939 yılında İzmir'de doğdu. 1961 yılında ODTÜ de şeref öğrencisi olarak ilk lisans (BSCE), 1962 yılında da yüksek şeref öğrencisi olarak ilk yüksek lisans (MSCE) derecelerini aldı. Ağustos 1962 - Mart 1971 tarihleri arasında ODTÜ de asistan, öğretim görevlisi ve yardımcı profesör olarak çalıştı. 1964 - 1968 yılları arasında Amerika Birleşik Devletlerinde yaptığı çalışmalar ile Cornell Üniversitesinden Hidrolik dalında Doktora (Ph.D.. derecesini aldı. 1969 - 1971 yılları arasında O.D.T.Ü. Hidrolik Labaratuvarı yöneticiliğini ve 970 — 197 döneminde de bu göreve ek olarak ODTÜ. de Rektör yardımcılığı yaptpı. Genel uzmanlık dalı Hidrolik olan Acaroğlu'nun özel uzmanlık konusu katı madde taşınımı ve hidrolik taşımıdır.

İnşaat Mühendisleri Oda'sı (1961), American Society of Civil Engineers ((1961), American Geophysical Union (1967), International Association for Hydraulic Research (1964), International Association of Solentific Dydrology (1968), International Water Reseources Association (1973) ve Tau Beta Pi (1967) mühendislik örgütlerinin üyesidir ve 1974 yılına kadar yerli ve yabancı teknik bültenlerde yayınlanmış yirmiyi aşkın makalesi vardır. İngilizce ve Almanca bilen Acaroğlu evli olup iki çocuk babasıdır. Halen, APU (Araştırma, Plânlama, Uygulama Ajansı) isimli plânlama, mimarlık, mühendislik ve danışmanlık hizmetleri sunan firmanın sahibi ve direktörüdür.

Enis Üser

(Sekreter Üye)

1947 Bursa doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamlamıştır. 1970 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesinden İnşaat Mühendisi olarak mezun olmuştur. Halen aynı üniversitenin bölge plânlaması bölümünde yüksek lisans çalışmasını sürdürmektedir.

Yönetim kurulunda ikinci kez görev almaktadır.

Evli ve bir çocukludur.

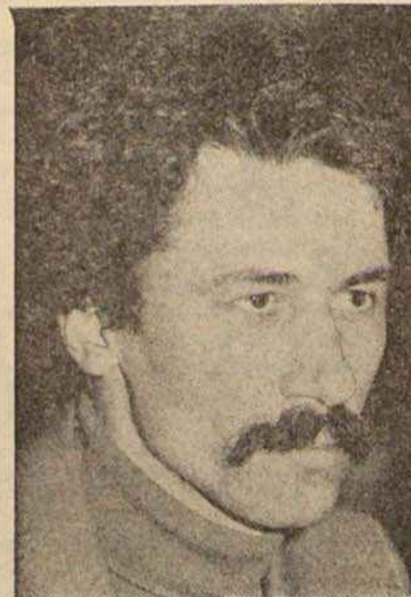

Ali Açan

(Muhasip Üye)

1948 yılında İstanbul'da doğdu. Orta tahsilini Talas Amerikan Koleji, lise tahsilini Tarsus Amerikan Kolejinde tamamladıktan sonra 1966 yılında O.D.T.Ü.'ne girdi.

1971 yılında İnşaat Mühendisliği bölümünden ilk lisansını (BSCE) aldı. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yollarında vazife aldı. 1973 yılında kıyı ve liman opsiyonundan yüksek lisans (MSCE) derecesini aldı. Halen Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. İnşaat ve Planlama Müdrülüğünde çalışmaktadır. Evlidir.

Erdinç Köksal

1946 yılında Kayseri'de doğdu. İlk ve Orta tahsilini Mersin'de yaptı. 1967-1968 döneminde İ.T.Ü. İnşaat Fakültesine girdi. 1972-1973 Haziran döneminde demiryolu opsiyonundan mezun olarak Yüksek Mühendis ünvanı oldu.

Serbest mühendislik yapmaktadır. Bekârdır.

Dr. Erhan Karaesmen

1936 doğumlu olup, İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Betonarme dalından 1919 yılında mezun olmuş ve 1966 Ekim'e kadar yurt dışında İsviçre, Birleşik Amerika ve Fransa'da İnşaat Mühendisliği projeciliğiyle araştırmacılığında çalışmıştır. Bu arada 1962-1965 döneminde Sorbonne Üniversitesi Fen Fakültesinde doktora yapmıştır.

1967-1972 döneminde Orta Doğu Teknik Üniversitesinde öğretim üyeliği ve bir dönem de bölüm başkanlığı yapmış, ayrıca Anadolu illerimizdeki çeşitli teknik yüksek öğrenim kuruluşlarında ek görevli hocalık yapmıştır.

Betonarme, ön gerilimli beton ve deprem mühendisliği konularında çeşitli dillerde yayınlanmış pek çok makalesi vardır.

İ.M.O.'da daha önce Danışma Kurullarında ve bir yıl da Yönetim Kurulunda görev almıştır.

Halen Er-Ka Müşavirlik Bürosunu yönetmekte ve Anadolu illerindeki yüksek öğrenim konularında konferansçı öğretim görevliliği yapmaktadır.

Geçen yıl NATO Bilim Konseyinin İzmir'de açtığı «Mühendislik sismolojisi ve deprem mühendisliği ileri incelemeler yaz enstitüsü»'nün direktörlüğünü yapmıştır.

Fikri Kaya

1936 yılında Elazığ'da doğan, Fikri KAYA, ilk ve orta tahsilini tamamladıktan sonra, uzun yıllar Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde topograf olarak çalışmıştır. Daha sonra, 1973 yılında D.M.M.A. Zafer Mühendis ve Mimarlık Yüksek Okulundan mezun olmuş ve inşaat mühendisi olarak hayata atılmıştır.

10 yıla yakın bir süre içinde teknik eleman sorunlarının çözümü için verilen mücadelenin içnde yeralmış olan KAYA, Teknik Elemanlarım çoğunu bünyesinde toplayan TEK-BANK-İŞ (eski TEKNİK - İŞ) Sendikasının kuruluşundan bu yana yöneticiliğini yapmış olup şimdi de aynı sendikanın Genel Başkanlığını yapmaktadır.

Fikri KAYA evli ve üç çocuk babasıdır.

SEÇİMLER

ODA DANIŞMA KURULU

Neşet AKMANDOR	(3 yıl için seçilmiştir.)
İlter ÇUBUKÇU	(3 yıl için seçilmiştir.)
Yaşar UÇAY	(3 yıl için seçilmiştir.)
Erdoğan BAYINDIR	(2 yıl için seçilmiştir.)
Tarhan ERDEM	(2 yıl için seçilmiştir.)
Cengiz TACALOĞLU	(2 yıl için seçilmiştir.)
Yüksel ÇAVUŞOĞLU	(1 yıl için seçilmiştir.)
Süheyl ZOR	(1 yıl için seçilmiştir.)
Önder TUNÇALP	(1 yıl için seçilmiştir.)

ODA YÖNETİM KURULU

ASIL	YEDEK
Ertan ACAROĞLU	Ekrem CEYHUN
Erhan KARAESMEN	Şerafettin DOĞAN
İlkay İZER	Turgut ERSOY
Enis ÜSER	Ali GÜZELSOY
Ali AÇAN	Vecihi ACUN
Fikri KAYA	M. Akif ÇOMOĞLU
Erdinç KÖKSAL	Ahmet ERSEN

ODA DENETİM KURULU

ASIL	YEDEK
Ercan ÖZTÜRK	Recai KUTAN
Remzi KUMLU	Güner ÜNAL
Feridun SUNGUR	Lütfi ÖZSOY

T.M.M.O.B. YÖNETİM KURULU

ASIL	YEDEK
Güney ÖZCEBE	Temel ASLAN
Mustafa KARGI	Savaş YARKIN
Hilmi YÜNCÜ	Eyüp TARMAN

T.M.M.O.B. DENETİM KURULU

ASIL	YEDEK
Halil GÖKSU	İrfan KARAOĞLU

TEKNİK KONGRE YÜRÜTME KURULU

ASIL	YEDEK
Ertan ACAROĞLU	Rasih BAYHAN
Şahap AKSOY	Sırrı KIRIMLIOĞLU
Alp ACAR	Asım YEĞİNOBALI
Atillâ ALPÖGE	
Eren OMAY	
Mustafa AKGÜL	

PROJE ONAY YETKİSİ VEREN KURUL

ASIL	YEDEK
Samim ÖZTEK	Cahit URUN
Ali Rıza BOZKURT	Mehmet ŞENDAL
Enver ALTINOK	Muzaffer ÖZKOL
Halûk ÖZBERKİ	Yusuf Ziya ALTAY
Tuncer ERGENEKON	İsmail ÖZDEMİR
Hıncal ANT	M. Ali ÖZÇELİK

T.M.M.O.B. GENEL KURUL DELEGELERİ

1. Mete Akalın	26. Erhan Karaesmen
2. Seçkin Aybars	27. Fikri Kaya
3. Ali Açan	28. Selâhattin Karababa
4. N. Ruhi Aydın	29. Ahmet Kaçmaz
5. Hıncal Ant	30. Yılmaz Onay
6. Uğur Alkım	31. Samim Öztek
7. Ertan Acaroğlu	32. İsmail Özmelek
8. Mustafa Baltacı	33. Eşref Özand
9. Erdal Bingöl	34. Rüştü Özal
10. İlhan Berktay	35. Mehmet Özgüven
11. Erdoğan Bayındır	36. Ercan Öztürk
12. Tankut Balkır	37. Halûk Özdalga
13. Gönül Balkır	38. Zafer Soydal
14. Selâhattin Babüroğlu	39. Asım Sirel
15. Hasan Çetinkaya	40. İzzettin Siller
16. Şevki Erker	41. Hayrettin Sığırcı
17. Mehmet Eroğlu	42. Mehmet Salihoğlu
18. Tarhan Erdem	43. Sedat Savcı
19. Adnan Erkaya	44. Emin Şengil
20. Tezer Eraslan	45. Tamer Timuçlı
21. Basri Fırat	46. Oktar Türel
22. Halil Göksu	37. Cengiz Uraz
23. Sefa Giray	48. Enis Üser
24. Mustafa Kargı	49. Erol Ünal
25. Cevdet Kösemen	50. Hilmi Yüncü

(Devamı 13'üncü sayfada)

Ekonomi ve Sanayi Sorunları

Enerji bunalımının Fransız ekonomisi üzerine etkileri:

Petrol bunalımının Fransız ekonomisi üzerine etkilerini iki yoldan incelemek mümkün dür.

Bir yandan Fransanın petrol bakımından zayıf değildi elinde güçlü bir stok miktarı vardı. Yakın bir gelecekte en kötü ihtimaler nazari dikkate alınacak olursa petrol bakımından büyük bir sıkıntı içine düşmesi bahis konu olmayacaktır. Otomobil sanayi ve ısı bölümünde yapılacak ufak bir sınırlama petrol bakımından beslenmeyi normal seviyesinde tutmaya yetecektir. Yalnız Fransızların kendilerine uygulanmakta olan bu sınırlamalara boyun eğmeleri gerekmektedir. Diğer yandan petrol bunalımı gerek doğrudan doğruya gerek dolaylı olarak üretim fiyatları üzerine etki yapmaktadır.

Diğer yandan Fransayı karışık ve düzensiz bir Avrupa içinde bir vaha olarakta almamak gerekir. Fransa kendi yakın komşuları ile mağımlı bir şekilde yaşamaktadır; Birazda endişe kaynağı bundan ileri gelmektedir. Araçlar eski kıta üzerinde tazyiklerine devam ettikleri takdirde bundan her memlekette işsizlik olacağı muhakkaktır.

Şimdiden bazı ekonomik kesimlerde artma düşmesi 1974 ortalarına doğru beklenmektedir. Fakat bu duraklamanın dahada kuvetlenmesi ihtimali vardır. Bazıları bunda enflasyona karşı bir silâh görmektedirler. Fakat bu pek belli değildir. Evvelâ çelik demir dışı metaler petrol ve kimya maddelerine yapılan zamların etkilerinin yerine getireceği tahmin edilmektedir. Diğer yandan Avrupa hükûmetleri enflasyona karşı savaşmak gelişmeyi nisbeten durduracaklardır.

Bu karışık durumun üstesinden gelmek için hangi çareye başvurmak gerektiğini araştırırken petrolün ortaya koyduğu yeni durum ve geleceği konusunda sanayi kesimlerinin durumunu kısaca inceleyelim.

Fransa'nın petrol tüketimi konusunda sanayi sektörler arasında dağılımı:

Fransa'da faaliyet kesimlerine göre petrol tüketim tablosunu aşağıdaki şekilde vermek mümkündür:

— Ulaştırma	% 26,8
— Bundan karayoluna düşen miktar	% 19,2
— Sanayi	% 42,2
— Ev ve 3'cü şahısların tüketimi için	% 28,5
— Tarım	% 2,5

DEMİR ÇELİK

Gerek içte ve gerek dışta demir çelik istemleri 1973 yılında tahmin edilen miktardan daha fazla artmıştır. Bu durum hiç değilse 1974 yılının ilk aylarında devam edecektir.

Siparişlerin uzun olması tüketiciler nezdinde bulunan stokların çok az olması onun yeniden kurulmasına çalışılması işletmelerin yaz ortalarına kadar meşgul olmalarını sağlayacaktır.

Fuel masrafları demir çeliğe % 2 oranında girmektedir. Buda siderurji için önemli bir endişe kaynağı değildir. Onun için önemli olan kömür ve demir cevheri fiyatlarının artışı olacaktır.

Çelik satışlarına gelince uzun zaman durgun bir seviye koruduktan sonra yükselmiş ve 1973 senesindeki uygun duruma çıkabilmiştir.

Otomobil sanayi gelecekteki belirsiz durumunu korumaktadır. Bu sanayi kolu gelecek ilk üç ay için ince saç almayı kararlaştırmış. Bu pazar Usinor'un % 10 müşteri kitlesini içine almaktadır. Diğer yandan petrol krizi petrol taşıyan borular delme işlemi yapan malzemeler nükleer dosemeler hava gazı ve petrol ulaştırması için kullanılan malzeme istemini artırmıştır.

KİMYA

Kimya sanayi gelişmekte olan bir kesim olmasına rağmen dolaylı olarak en çok etki altında kalan bir kesim olmuştur. Petro kimya kendisine lüzumlu temel madedlere bunlar arasında naftaya ihtiyaç duymaktadır. Bunu yalnız Fransız satıcılardan değil diğer yabancı firmalardan temin etmektedir. Bunlarda ithalat yüksek bir yer almaktadır. Bu daha az etilen benzen butadien tergal sentetik kauçuk azotlu gübre boya manasına gelmektedir. Bunlar günlük hayatımıza giren mallar arasında bulunmaktadır.

TÜRK İNŞAAT MÜHENDİSLERİ CEMİYETİ KURULDU

Odamız İstanbul Şubesine gönderilen bir yazıdan öğrendiğimize göre, 18 Şubat 1974 tarihinde, «İnşaat mühendisliği mesleğinin gerek proje, gerekse üretim alanında, meslek dışı kişiler tarafından sömürülmesini önlemek, tüm inşaat malzemelerinin teknik şartnamelere uygunluğunu sağlamak, yapıda çalışan yardımcı elemanların eğitilmelerini organize etmek ve mesleğimizi ilgilendiren bütün konularda ODAMIZA YARDIMCI ÇALIŞMALAR YAPMAK ÜZERE «Türk İnşaat Mühendisleri Cemiyeti» adıyla yeni bir örgüt kurulmuştur.

Kuruyucu üyeler Odamızı topluca ziyaret etmişler ve görüş alış - verişinde bulunmuşlardır.

Orhan AYAR, Cevat BEKTAŞ, İsmail ÇELİK, Kırhan DADAŞBİLGE, Tahsin ER, Ahmet Metin ERKEK, Ahmet Yaşar KILIÇ, Eşref Can KURTOĞLU, Mete MUTLUOĞLU, Ali Üner POROY, Yavuz TERZİ, Hüseyin Oktay TIĞLI, Ergün TUNALIGİL, Erol TÜRKSOY, Abdülhamit ÜLKER, Ahmet Ruhi YAYIKLI tarafından kurulan cemiyetin yönetim kurulu oluşturulmuş ve Başkanlığa: Cevat BEKTAŞ Sekreterliğe: Tahsin ER, Muhasipliğe: İsmail ÇELİK ve üyeliklere Orhan AYAR, Ergün TUNALIGİL getirilmişlerdir.

BAŞYAZI

İhanet Korusu

(Baştarafı 1'inci sayfada)

Şunu öncelikle belirtmekte yarar görüyoruz: YENİ İKTİDAR DEVRALDIĞI BÜROKRASİYİ İSTEDİĞİ BİÇİMDE DÜZENLEYEMEZSE BÜTÜN BAŞARI KAPILARINI KENDİNE KAPAMIŞ OLACAKTIR. Geçmiş dönemdeki çıkar şebekesinin kilit noktalarını tutmuş maşaları idari mekanizmadan temizlemeden uygulanmaya çalışılan her yenilikçi ve ileri atılım, halka intikal noktasına gelmeden yozlaşır, etkisizleşir ya da hükümetin karşısına eskisinden daha büyük sorunlar çıkaran başbelâsı bir uygulama halini alır.

Son zam kararlarının açıklanmasından sonra çeşitli çevrelerin bu kararları eleştirmede gösterdikleri tavır ve uygulamada çıkan aksamalar bu görüşlerimizi doğrulamış tır. Dolmuş zamlarında yapılan hatalı tespitin sorumlularının kimler olduğu henüz bilinmiyor. Ama bilinen bir gerçek vardır ki, bu hata en küçük bir aksamaya mal bulmuş mağribi gibi sarılacak kötü niyetlilerin varlığı bilinerek yapılmış ve sokaktaki adamın kafasına çok zor yok edilecek bir soru işareti atılmıştır. Aynı hata örneğin otobüs ücretlerine yapılacak zamda da tekrarlanırsa, hükûmeti gözden düşürmek isteyen gizli ellerin karar organlarında bulunduğu kuşkusu sanıyoruz ki güç kazanacaktır.

Tekelci sermayenin ülkemizdeki gelişim süreci içinde geniş ölçüde yoksullaşan teknik eleman kitlesi, içinde bulunduğumuz dönemde, yeni hükümeti yıpratmak için girişilen çalışmaları çok iyi değerlendirmek zorundadır. Bürokrasinin en üstünden en altına kadar çeşitli noktalarda bulunan art niyetlilerden kapkaççılara, yabancı sermaye komisyoncularından şerbetçilere, gayrı-milli güçlerin beslemesi sözde bilim adamlarından işkencecilere kadar uzanan geniş bir kesim; ajansları, rotatifleri ve iftiracılığı meslek edinmiş demagoglarıyla taarruza geçmiştir bile.. Bu baylar bu konuda karşılarına çıkan her imkândan yararlanmaya kararlı bir tutum içindedirler. Sanata saygıları yoktur ama sanat değeri olup olmadığı tartışma konusu olan bir heykel yerinden kaldırılınca en büyük sanat dostu kesilirler. Din sömürüsünü gerektiğinde gözlerini kırpmadan yapmışlardır, ama koalisyon partilerinden birinin görüşleri söz konusu olunca «Lâiklik elden gidiyor» çığlıklarıyla ortalıkta dolaşmaktan çekinmezler. Yıllardır uyguladıkları politikanın gericiliği böylesine ortadayken bu baylar şimdi ilerici, çağdaş kültürcü kesilmişlerdir. Bütün bunları yaparken temeldeki hedefleri tektir: DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ SAVUNAN, ÇAĞIN GEREKLERİNE UYGUN BİR GELİR DAĞILIMINI VADEDEN, ÇALIŞANLARIN HAKLARINA SAYGILI BİR YÖNETİMİ GETİRMEK İSTEYEN HÜKÛMETİ DÜŞÜRMEK.

Bu çatışmada teknik elemanların gerek ekonomik çıkarları, gerekse aydın yapılarından gelen yurtseverlikleri, onları halktan yana olanın yanında yer almaya zorlamaktadır. Üstelik bu çatışma klasik bir iktidar - muhalefet çatışması da değildir. Yapısındaki bazı aksamalar ne olursa olsun bu hükûmet bizim açımızdan teknik personelin, çalışan yığınların ve tüm yurtseverlerin özlemlerinin yansıdığı bir hareketten kaynaklanmıştır. Onu desteklemek, yalnız bırakmamak, genel bir deyimle ona sahip çıkmak görevimizdir. İş yerimizde olsun; sokakta, dolmuşta, halkın arasında olsun, çevremizi bu konuda uyarmak, tezgâhlanmak istenen oyunu anlatmak, kafalara takılan soruları cevaplamak, bu konuda kararlılığımızı hiç bir zaman kaybetmemek, çözüm getirici tavrımızı pekiştirecek bir nitelik kazandıracaktır bize..

BASINA DEMEÇ

Zamların gerçek sorumluları geçmiş dönemde enflâsyonu körükleyenlerdir

Odamız İstanbul Şube si Başkanı Ertuğrul Tığlay'ın 3 mart Pazar günü verdiği demecin tam metnini yayınlıyoruz.

Ülkemizde son günlerde garip bir oyun oynanıyor. Bu oynun baş aktörü seçimlerde halkımız dan aldığı cevabı hala hazmedemediği anlaşılan AP'nin Genel Başkanıdır. 1965 seçimlerinden bu yana ülke ekonomisinin kaderini elinde tutan kadronun başı olan bu zat; çekinmeden, geçmiş dönemlerdeki uygulamaların sorumluluğunu aklına bile getirmeden, yeni hükümetin zam kararlarını sorumsuzca eleştirmektedir.

Bu tavır, içine girdiğimiz yeni dönemde, mu halefetin demokrasi anlayışını ortaya koyması bakımından ilginçtir. İktidarda bulunduğu 8 yıl içinde: enflasyonu alabildiğine körükleyen, aracılığı teşvik ederek hak edilmemiş kazançlarla tüketim talebini arttıran

AP. ve onun lideri, sanıyoruz ki son zamların gerçek sorumlusudur. Bu sorumluluğu yeni hükümetin sırtına yıkmak, üstelik bundan bir de avantaj sağlamaya çalışmak; sanıyoruz ki her yurtseverin mutlaka karşı koyması gereken bir tavır olmalıdır.

İnşaat mühendisleri odası, zam kararlarını, kaçınılmaz olması bakımın dan normal karşılamaktadır. Kanımızca eğer eleştiri gerekirse yeni hükümet değil, bu kaçınılmazlığın sorumlusu olan geçmiş siyasi iktidarlar eleştirilmelidir.

Demir ve çimentoya yapılan zam konusunda odamızın görüşü şöyle - dir:

a) Zamlı fiatlar, eski piyasa fiatlarından fark lı değildir. Bu konuda tüketiciye intikal eden zam söz konusu edilemi yecek kadar düşüktür.

b) Demir ve çimento - nun üreticiden tüketiciye fiat artışı göstermeden **intikal edebilmesini sağlamak** yeni hükümetin görevidir.

c) Bu konuda özellikle talebin karşılanmadığı dönemlerde ithalât yoluy la demir spekülâsyonu engellenebilir.

d) Çimento tüketimi - nin planlı bir şekilde kon trol edilmesi gerekir. Özellikle kamu kesimi inşaatlarında bu kontrol mutlaka sağlanmalıdır.

e) İnşaat maliyetleri - nin artışı arsa spekülas - yonunu körükleyebilir. Bu nedenle hükümet ar sa spekülasyonunu engeleyici tedbirleri bir an önce almalıdır.

Son dolmuş zamları ko nusunda ise gerçekten çok dikkatli bir uygula - ma gerekmektedir. İs - tanbul'un ulaşım sorunu nun çözümünde, kitle ulaşım araçlarının geliştirilmesinde önemli bir avantaj kazanılmıştır. Dolmuş ücretlerinin artmasıyla dar ve orta gelirli yurttaşların talebi oto - büslere kaymıştır. Bu olay, kitle ulaşımının başarıya ulaşması konusun da azımsanmıyacak bir avantajdır. Yeni hükü - met ve diğer yetkililer bu avantajı değerlendirmek zorundadırlar.

Bu nedenle:

a) Otobüs ücretlerine zam yapılmamalı ya da gerekirse bu zam çok dü şük bir düzeyde tutulmalıdır.

b) Sürekli zarar ettiği ileri sürülerek ana işlevi gözden düşürülmek iste nen İ. E. T. T. ye kamu görevi yapan bir kuruluş olarak bakma alışkanlığı mutlaka kazanılmalıdır. Petrol zamlarının dar gelirli yurttaşa ulaşmamasını sağlayabilmek İETT ve buna benzer kuruluşların fiat politikasını halkçı bir yoruma kavuş turmakla olanak kazanır.

c) Buna bağlı olarak o tobüs sayısı arttırılmalı, ulaşım güzergâhları yeni den gözden geçirilip gere kirse yeni güzergâhlar ih das edilmelidir.

Seçimler

(Baştarafı 12'nci sayfada)

51. Reyhan Yüncü
52. Süheyl Zor
53. Erdinç Köksal
54. İlter Çubukçu
55. Önder Tuncalp
56. Gürcan Başer
57. Birol Bora
58. Aksu Saruhan
59. Sadettin Akçan
60. Ertuğrul Tığlay
61. Mehmet Özler
62. İrfan Çubukçuoğlu
63. Uğur Dinçer
64. Hüseyin Akdağ
65. Aydın Askeroğlu
66. Yüksel Çavuşoğlu
67. Muzaffer Mısırlıoğlu
68. Feridun Sungur
69. Tuncer Ergenekon
70. Mehmet Öner
71. Ülgen Gülçat
72. Kemal Cengizkan
73. Cengiz Tacaloğlu
74. Sadık Gökçe
75. Orhan Yüksel
76. Mithat Baykal
77. Saim Güriş
78. İlkay İzer
79. Güney Özcebe
80. Uğur Kökden
81. Semay Taneri
82. Erman Tamur
83. Oktay Caner
84. Mustafa Akgül
85. Erşan Erpolat
86. Reşit Göndoğar
87. Nizamettin Kahraman
88. Ferhat Türkman
89. Hasan Zengin
90. Hikmet Yalvaç
91. Kemal Oyman
92. Remzi Kumlı
93. Akın Özmen
94. Hasan Alkım
95. Tevfik Örmeci
96. Mehmet Seven
97. Dursun Cesur
98. Erol Tuncer
99. Neşet Akmandor
100. Alp Acar

Yeni Hükümet

(Baştarafı 1nci Sayfada)

olanların uygulamayı adil hale sokacak ayrıntılarından yoksun olmasından kentlerimiz, özellikle son 8 yılda gecekondu gelişmesi nin dışında, sadece imar yönetmelikleri aracılığıyla kurulmaya başlamış, bunun sonucu olarak da alt yapı yönünden büyük eksiklikler ortaya çıkmıştır. Yeşil alan eksikliği, yeteri okul, çocuk bahçesi gibi olanakların yokluğu, gün geçtikçe artan pis hava sorunu, yersel idarecilerimizin her gün şikâyet ettikleri konular olmuş, ancak bunların çözümleri için temelde vatan ana sorunlara yaklaşılamamıştır.

KÖKLÜ ÇÖZÜM VE ODALARLA İŞBİRRİGİ

Hükümetimizin programında getirilen yerleşmeye ilişkin tedbirlerle uzun ve kısa vadede iki yönlü olarak konuya çözüm getirilecektir.

Ancak bununla ilgili çalışmaları süresince, yukarıda bahsedilen güçlüklerin çözümüne mahalli idareler yönünden bir imkân sağlamak amacıyla, belediyelerin teknik meslek odaları ile mevcut yasalar içinde işbirliğine girmesinde yarar olacaktır. İmar uygulaması yönünden, belediyelerin yetki ve sorumlulukları içinde meslek odalarıyla bir arada çalışmaları, kent sorunlarının daha aza indirilmesi yönünden teknik meslek sahiplerinin kendi meslek odalarıyla imar uygulamasında daha sıkı bir işbirliğine girmeleri sağlanacaktır.

Yukarıda bahsedilen üçlü işbirliğinin gerçekleşmesini kolaylaştırma amacıyla 5-3-1973 gün ve 60 sayılı genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilginizi ve durumun ilinizin içerisindeki belediyelere duyurularak gereğinin buna göre yapılmasının sağlanmasını rica ederim.»

izzettin Silierin konuşması

(Baştarafı 5'nci sayfada)

en önemli kaynağı olarak görüyoruz. Onların üçüncü beş yıllık plandaki ifadeyle gerçekten, «ödüllendirilmesi ve özlendirilmesi» şarttır. Türk Mühendislik bürolarına düzenli bir iş hayatı sağlanmalıdır, hangi araştırma, planlama ve projelerin bunlar eliyle yürütüleceği mümkün olduğu kadar önceden ilân edilmelidir. Türkiye Mühendislik Haberleri Yayın organımız üç sayısını bu konuda çaba göstermek isteyenlere çok yararlı olacağına inandığımız dökümanlara ayrılmıştır.

Bir «Devlet proje arşivi» kurularak teknik bilgilerin burada toplanması günlük problem olarak hemen ele alınmalıdır.

Sağlam bir şehirleşme politikasının, halkımızın konut ihtiyacının ancak devlet eliyle yürütülecek «Toplu İmâr» yöntemiyle karşılanabileceğine inanıyoruz. Hiç bir kanun ve nizamımızda değişiklik yapmadan ve hatta önemli bir devlet kaynağı ayırmadan bu yöntemin halkımızın desteğiyle çok kolay yürüyebileceğini araştırmalarımız sonunda saptamış bulunuyoruz. Bu konudaki bir ön rapor, çalışma raporumuzun bir bölümünü teşkil etmektedir. Yetkililerin dikkatle okumalarını, yeni Yönetim kurullarımızın gelişmeleri izlemelerini temenni ediyoruz. Yap-sat'çılık zaman içinde tasfiye edilmeli, en azından ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarımızın disiplinine sokulmalıdır.

Mevcut İmâr Kanunu uygulamamızda Odalarımıza geniş rol verilmesinde büyük memleket yararı vardır. Bu arada binaların teknik uygulama sorumlularının Odalarımız tarafından tayin edilmesi usulü çok yerinde olacaktır.

Oda Kanunumuz Millet Meclisi gündemindedir. Millet Meclisi bu konuda son sözü söylemek durumundadır. Kötü bir teşebbüs Meclisimizde mutlu bir değişikliğe dönüştürülmeli, kanunumuzdaki bazı aksaklıklar bu arada değiştirilmelidir.

Devlet müteahhitlerinin düzenli bir iş hayatına kavuşturulmasında büyük yarar vardır. Fiyat artışlarının bedelinin onlara ödettirilmesi düşünülemez, neticede yatırımlar perişan olur. Bu bakımdan gerek eski fiyat farkları, gerekse gelecekteki fiyat farkları için bir çözüm bulunmasını istiyor, bu konudaki teşebbüsleri destekliyoruz. Ancak hazırlanmış kararname taslaklarının maalesef çok kötü olduğunu, değiştirilmeleri gerektiğini burada belirtmeliyim.

«PROBLEM İNSANLAR» YETİŞTİRMEK

Önemle üzerinde durulması gereken bir nokta Millî Eğitimimiz konusunda atılmak üzere bulunulan yanlış adımdır. Türkiye'nin büyük bir mühendis yardımcısı- (Tekniker) açığı vardır. Liselerimizi bitiren ve maalesef iş hayatımızda işe yarıyan hiç bir bilgi ve beceri kazandırılmamış bulunan gençlerimizi özellikle pratik bir eğitimden geçirerek kısa sürede üretim sahamızın içine sokabiliriz. Devlet Şantiyelerimiz, fabrikalarımız bu gençlere açılmalıdır. Ancak yapılmak istenen bambaşka.. Bize bir takım «problem insan»lar yetiştirilmek, gençleri oyalamak istiyorlar. Tekniker eğitimi yolundan saptırılmak üzeredir; üniversiteye giremeyenler: «Ön lisans yüksek okulları» ismi altında gerçek bir ihtiyacı karşılamıyan kuruluşlarda oyaladıktan, bunlara iş hayatımızda geçerli hiçbir yeteneğe kavuşturmadan «Mühendis yardımcısı» ünvanıyla üzerimize salmak hazırlığı var. Çok çok dikkatli olmalıyız.

Sayın Arkadaşlarım,

İzninizle sözlerime burada son vereceğim. Yönetim Kurulumuz Genel Kurulumuzun canlı bir fikir tartışması, fikir oluşturulması havasında geçmesini temenni etmektedir. Burada dokunduğum veya dokunamadığım konulardaki düşündüklerimizi daha geniş olarak o görüşmelerde ifade edeceğimiz ümidindeyiz.

Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygı ile selâmlarım.

Korkut Özal

(Baştarafı 7'nci sayfada)

nı aksettirmeye çalıştık. Meseleyi yakından bilen bir insanın rahatlığı içindeyim; fakat size şunu söyleyeyim, meselenin çok muğlak olduğunu da takdir ediyorum. Yanı bir mühendis gibi konuşuyorum; yapacağız, edeceğiz, kısa zamanda hepsi hallolacak sütliman olacak gibi sizi oyalamak istemem. Sadece 657 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değişmesi bu meseleyi haletmez; çok daha geniş düşündüğümüzü ifade ediyoruz. Sadece 657 sayılı kanunun bazı maddelerinin değişmesi bu meseleyi halletmez; çok daha geniş düşüneceğiz ve mühendisliği, demin ifade ettiğim gibi, bir sanatkârın serbestliğine her bakımdan kavuşturacak şartları getireceğiz ve bunu memleket için yapacağız. meslekten önce memleket için Eğer biz bunu yapmazsak bu memleketin delici, ilerleyici bakıcı, önünü aydınlatıcı bir gücü kalmaz, olduğu yerde kalır. Bunlar tabii gerçeklerdir, onun için üzerine eğilmek lâzım.

Bir devri kapattık, yeni bir devri açıyoruz ve de bir sorumluluk aldık. Bunun ne kadar zor bir iş olduğunu belki uzaktan da olsa görüyorsunuz. Tek ümidimiz şudur; bir hizmeti yapabilmenin başarısını, o demin başta söylediğim, insan hayatının sonuna geldiği zaman geriye bakıp, işte iyi bir hizmet yapabildik diyebilmenin heyecanını taşıyoruz, başka hiç bir karşılık beklediğimiz yok.

Bu topluluğa başarılar diliyorum; iyi bir üye olamadım başka sahalara da kaydım; fakat bilin ki kalbim hep bu Odanın çalışmalarıyledir, nihayet bu benim ayrılmaz bir mesleğimdir. Parlamentoda da, hükümette de, bir vatandaş olarak da, bir eğitici olarak da daima buranın daha güzel, daha iyi günlere kavuşmasını arzu ederek kongreye başarılar diliyor, heyetinize teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Orman Bakanı

(Baştarafı 9'ncu sayfada)

pahalı da olsa bunu yapmak imkânına sahibiz ve bunu yapacağız. Biz bu anlam içinde hükümet etmeye başlamışızdır; amma öyle bir problemle karşı karşıya kalınabilir; 1327 sayılı kanunun hükümlerinde vardır ve bunu cevap vermiştir; 3 aylığına, 1 aylığına, 2 aylığına bir sözleşmeli personel getiririm, burada size yardımcı olabilir, siz de ona yardımcı olabilirsiniz; o ayrıdır.. Ama projelerin yapılması siz dururken; noksan da olsa, yanlış da olsa, zarar da etmiş olsam size helâl olsun, fakat onlara vermem.

Muhterem arkadaşlarım, bu memleketi ilerletmenin çarelerini arayacağız. Bu memlekette biz bir yola çıktık; sizden ayrı çıkmadık, Türk milletinden ayrı çıkmadık. Bu yolun önderi sizler olacaksınız. Aslında hükümet şeklen görüdür, doğrudur, demokrasi icabı budur; ama sizin açamadığınız yol sizin stabilize edemediğiniz yoldan hükümetler de geçemez. Bu memleketin bir köşesine siz elektriğini vermezseniz biz oraya gidemeyiz.

Onun için; bir müsteşar, bir mebus bir vekil maaş alır; hayır, sizin dünyanın her tarafında, bilhassa geri kalmış memleketlerde teknik elemanlar herkesten fazla maaş alır; bu böyledir, standarttır bu.. Çünkü oranın yapıcısı onlardır; ama Türkiye'de bunun tersi tatbik edilirse haksızlıktır, bu haksızlığı evvel Allah ortadan kaldırmaya gayret edeceğiz ve inşallah kaldıracağız.

Hükümette, Parlâmentoda ve her yerde sizinle olacağımıza ben söz veriyorum ve o ağacın tomurcuklarını kimseye ezdirmeden beslemenizi de istirham ediyor, saygılar sunuyorum. («Bravo» sesleri, alkışlar)

20. Genel

(Baştarafı 1nci Sayfada)

ile meslek sorunları üzerinde görüşler saptandı. Genel Kurul ayrıca yeni yönetim kurulunu da seçti.

Eski Yönetim Kurulu Başkanı İzzettin Silier'in adaylığını koymadığı seçimler sonucunda Yönetim Kurulu üyeliklerine İlkay İzer, Ertan Acaroğlu, Enis Üser, Ali Açan, Erhan Karaesmen, Fikri Kaya, Erdinç Köksal getirildi.

Yönetim Kurulu kendi arasında yaptığı iş bölümüne göre İlkay İzer Başkan, Ertan Acaroğlu Başkan Vekili, Enis Üser Sekreter Üye, Ali Açan Muhasip üye oldular.

(Genel Kurulda ana sorunlar üzerinde oluşturulan görüşler iç sayfalarda yer almaktadır.)

Zamlar ve etkileri

(Baştarafı 10'ncü sayfada)

ilan edilen fiatlarla hemen hemen aynı idi.

T oplam Maliyete etkisi % 5 - 10 olacak. Biz İnşaat Mühendisleri Odası olarak bu zamların yapılmasının bina maliyetlerine etkisini de belirtmek ihtiyacındayız. Bunun için yaklaşık bazı hesaplar yaptık.

Bu hesapları açıklamadan önce; gerçek inşaat fiatlarının bu hesapla verilenlerden daha değişik daha fazla olabileceğini, zira inşaat fiatlarının genel fiat artışlarından ve ayrıca zam yapılan malzemelere dayalı mamullerin artışlarından da etkilenebileceğini belirtmek isterim. Yalnız bu gibi artışları denetlemek ve büyük ölçüde engellemek hükümetin politikasına bağlı kalacaktır.

Aşağıdaki hesaplar demire ortalama 2700.— TL/ton, Çimentoya 135.— TL./ton zam yapıldığını, Akaryakıta yapılan zammın ve taşıma ücretlerindeki artışın nakliye fiatlarını % 60 - 100 civarında artıracağı kabulüne dayanmaktadır.

a) Lüks oteller ve işhanları: Bu tip binalar genellikle yüksek (gökdelen tipi) bloklardan oluşmaktadır. Bunların 1973 rayiçlerine göre fiatları 3000 - 4000 TL — M2 civarında olmaktadır. Bu binalarda çimento ve demirin etkiliyeceği, karkas inşaatın genel maliyete oranı % 20 - 30 civarındadır.

Örnek 1) İstanbul'da inşa edilen bir yüksek otelde bu zamların getireceği 1 M2 İnşaatta 25.00 TL. Çimento için 150.— TL. demir için olmaz üzere toplam 175.— TL. - M2 olacak, nakliyelerin artışı ile beraber bu miktar 200.— TL.yi bulacaktır. Buna göre bu otelde son zamlar dolayısıyla karkas inşaat maliyeti % 20 toplam maliyet % 5'e kadar artacaktır.

Örnek 2) Ankara'da bir bankanın yüksek bloklu işhanı: Bir binada da maliyet çimentodan ötürü 30.— TL. - M2, demirden ötürü 245.— lira olmak üzere toplam 275.— TL. - M2 kadar artacaktır. Nakliyeleri de eklersek bu rakam 315.— TL. - M2 bulur ve bu değer, karkas inşaat maliyetinin % 32'sini toplam maliyetin ise % 8 - 10'nu ifade eder.

Sonuç olarak yüksek bloklu betonarme binalarda zamların toplam maliyete etkisi % 8 civarındadır.

b) Devlete ait bir ortaokul binası:

Ankara civarında 23 ünitelik bir ortaokul binasının 1973 rayiçleri ile maliyeti toplam 1200.— - M2 'dir.

Son zamlar dolayısıyla böyle bir okulda çimentodan ötürü 30.— TL. - M2, demirden ötürü 150.— TL. M2 kadar bir artış olacaktır. Nakliyeartışı da bu fiatın içinde düşünülmüştür. Buna göre son zamlar devlete ait bir orta okulun toplam maliyetini % 15 kadar artıracaktır.

c) Bir apartman binası: Örnek olarak Ankara'da inşa edilen bir apartman alınmıştır. Bu apartmanda bir metrekare inşaat için 0,120 ton çimento ve 18,3 kg. inşaat demiri kullanılmış olup, son zamlar dolayısiyle çimentodan ötürü 15,0 TL.M2, demirden ötürü 50.—TL. M2 kadar bir artış olacak, nakliyelerle birlikte bu rakam 86.— TL. - M2'ye ulaşacaktır. Apartmanın M2 maliyet fiatı 875.— TL olup, son zamların M2 maliyete oranı % 8,6 olacaktır. Bu binanın satış fiatının 1500.- TL. - M2 olduğu dikkate alınırsa apartman gibi binalarda son zamların ancak % 5 civarında bir artış getireceği ortaya çıkar.

Ancak yine bu tip binalarda müteahhitler karaborsa fiatları ile iş yaptıkları için akaryakıtın getireceği %1 civarındaki artış dışında önemli bir artışın olmaması beklenmelidir.

Pahalılık ve zamlar

(Baştarafı 9'ncu sayfada)

canavarına teslim ederdi. Bunun sonucu üretimde de büyük bozukluklar olurdu. Çünkü, normal tüketim ve yatırım malları talebi eksilir, gelir dağılımı mutlu azınlıkların talebini kamçıladığından lüks tüketim malı talebi artardı. Ekonomi böylelikle bir fasit daire içine girerdi. Bu eski hükümetlerin fiyat gelir politikasıdır. Daha az açıkça yüksek gelirlileri kollayan bir fiyat ve gelir politikası ise Batı ekonomilerinde izlenmektedir. Bu politikanın adı da «fiyat istikrarı politikası» olmasına karşılık yine gelirleri yüksek bir tabakayı kollar. Nominal ücretlerle oynamaya, siyasal nedenlerle olanak bulamayan batı demokrasilerinin, iş hayatını enflasyon (sürünen enflasyon) ile koruma yolunu tutarlar. Bu sürünen enflasyonun elbette Batı ekonomilerine bir dış ticaret maliyeti vardır. Bir gelir dağılım maliyeti vardır. Ama yine de Batılı ekonomistler, fiyat kararlılığını savunurlar, «fiyatlar az artsın» derler. Gelişmekte olan ülkelere de bunları salık verirler. Onlara göre hükümetler, gelirleri düşük tabakalardan gelen zam taleplerine karşı biraz asık suratlı olmalıdırlar «Zaten enflasyonun da sebebi verilen siyasal (!) tavizlerdir» derler.

Oysa bizde bugüne kadar gördüğümüz enflasyonların hepsi ayrı nedenlere bağlıdır. 1940 - 1945 enflasyonunun nedeni aşırı derecede yükselen besin - tahıl fiyatları ile büyük kentlerin iaşesi ve silâhlı güçlerin finansmanı açığından doğan para basılmasıdır. 1950 - 1960 enflasyonu başlangıçta aşırı tarımsal ürün desteklemesiyle başlamıştır. Ama asıl şahlanışı mal kıtlığıyla 1955'ten sonraya rastlar.

Nitekim 1958 devalüasyonu yapılıp, bol mal ithalatı gerçekleşince enflasyon durmuştur, en azından yavaşlamıştır. 1965'ten bu yana gelen enflasyonun ilk nedeni, aşırı atıl kapasiteler nedeniyle mallarını satamayan üretim birimlerinin finansmanı için kredi hacminin şişmesidir. Bu şişme sonucu para hacmi artmıştır. Buna 1970 devalüasyonu eklenmiş arkasından dünya ekonomisi bunalımı ve petrol bunalımı gelmiştir. Fiyatlar bütün bu nedenler sonucu olarak arttığı halde, temel ham madde ve enerji fiyatlarının aynı düzeyde tutulmaya çalışılması karaborsayı, enerji israfını doğurmuştur. Bunun üzerine gelen düşük gelirlerin dondurulması bu tabakaları son derece sıkıntılı hallere düşürmüştür.

Bunları burada anlatışımızın bir nedeni vardır. Bizde bürokrasi nedense enflasyona bir «ayak takımını şımartma» sorunu olarak bakar. Oysa enflasyon bizde temelinde üretim birimlerinin yanlış kuruluş ve hatalı işleviş sorunudur. Yanlış kaynak dağılışı sorunudur.

T.M.M.O.B. köklü çözümlerden yana.

Devlet Personel Dairesi tarafından düzenlenen ve Devlet Bakanı İsmail Hakkı Birler'in başkanlığında, 22 Mart 1974 Devlet İstatistik Enstitüsü salonunda çalışmalarına başlayan toplantıya katılan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından yapılan bir açıklamada özetle şu görüşler yer almaktadır:

«Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, kamu kesiminde çalışanların sorunlarının saptanması ve gerekli tedbirlerin alınması amacı ile düzenlenen, bu toplantının, köklü çözümler yolunda, bir başlangıç olması gerekliliğine inanmaktadır.»

«Günümüze kadar, kamu kesiminde çalışanlara kapıkulu olarak bakılagelmiştir. Ekonomik, sosyal ve demokratik hakları hiçe sayılan, gelişen koşullar karşısında kötüleşen durumlarını düzeltme olanaklarına sahip olmayan bu kesimin sorunlarının, artık ciddiyetle ele alınması şart ve kaçınılmaz olmaktadır.»

«Sorunları geçiştirici tedbirlerle halletmeye çalışarak çözümü ertelemek ve güçleştirmek yerine, bugünden doğru temellere oturtarak çözmenin ülkemize ve çalışanlara sağlayacağı yararların büyüklüğü gözden kaçırılmamalıdır.»

«Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, yeni bir dönemle başlatılacak ve köklü çözümler yolunda yürütülecek çalışmalara bütün gücüyle katılacağını belirtmeyi görev saymaktadır.»

«Kamu kesiminde çalışanların temel sorunu ekonomik ve demokratik haklarının verilmeyişi'dir. Bunun sonucu olarak, çalışanlar halkımıza gereğince hizmet edememekte ve insanca yaşayacak bir ücret alamamaktadırlar. Demokratik hak, çalışanların sendikal hakları ve bununla birlikte çalışılan kuruluşun yönetimine katılma hakkıdır. Demokratik haklar tam anlamıyla verildiğinde, hem çalışanların ekonomik sorunları daha ileri bir düzeyde çözülebilecek, hem de kamu kuruluşlarının halkımız yararına en verimli biçimde işleyebilmesi olanağı doğacaktır.»

«Bundan dolayı, köklü bir
1. Tüm kamu personeline, toplu sözleşme ve grev hakkı ile beraber sendikal haklar tanınmalıdır.
2 Kamu kuruluşları, bünyesinde çalışanların yönetime katılmaları sağlanacak biçimde yeniden örgütlenmelidir.»

T.M.M.O.B.'nin toplantıda açıklanan görüşlerinde köklü çözümler sağlanıncaya kadar kısa dönemde alınacak tedbirler üzerinde de durularak özetle şöyle denilmektedir:

«Temel çözümün en kısa za çözüme gidilmek isteniyorsa: manda gerçekleştirilmesi için vakit geçirilmeden çalışmalara başlanılmalıdır. Ve kısa dönemde acilen:
1 Çalışanlar arasında ve her kesimin içinde yaratılan ayrıcalıklar ortadan kaldırılmalı
2. Mevcut kanunun uygulanmasından doğan aksaklıklar giderilmeli,
3. Meyak, Emekli Sandığı gibi sosyal güvenlik kuruluşlarının, lükse ve israfa kaçan yatırımlar yerine, çalışanların yararlarına uygun girişimler-

Çalışanlar arasındaki ayrıcalıklar kaldırılmalı

de bulunması sağlanmalı,
4. Yıllardır artan hayat pahalılığı karşısında ezilen kamu personelinin sorunlarına katsayıyı 7 den 8'e yükseltmekle hiç bir çözüm getirilmediği gerçeği kabul edilmeli ve gelirler en az artan hayat pahalılığı oranında yükseltilmelidir.»

TEKNİK ELEMANLARIN SORUNLARI

T.M.M.O.B.'nin toplantıya ilettiği açıklamada, teknik personelin sorunlarının, genelde bütün çalışanların sorunlarından ayrılmayacağı belirtilmekte ve kamu kesiminde çalışan teknik elemanların özel durumlarıyla ilgili olarak bilgi verilmektedir.

Teknik personel konusunda da geçici düzenlemelerle yetinilmemesini, köklü çözümlere gidilmesini isteyen T.M.M.O.B. bu konuda şu görüşleri belirtmiştir:

«150 yıldan beri süregelen yabancı sömürü, son 25 yılda yoğunlaşmış, doğal kaynaklarımıza, insan gücümüze ve buna bağlı olarak da teknik elemanlarımıza musallat olmuştur. Bir yandan sözde yardımlar, sömürücü krediler ve yabancı uzmanlar ile kalkınmaya ( ) yönelirken, öte yandan halkımızın hizmetinde olmak, teknik ve mesleki bilgilerini, demokratik düşüncelerini halkımızın sorunlarının çözümü için kullanmak isteyen teknik elemanlar ekonomik ve anti demokratik baskılarla, mesleği terke ve yurt dışına göçe zorlanmıştır. Giderek kötüleşen ekonomik durumunu düzeltmek için sahib olması gereken demokratik haklarına kavuşturulmamıştır. Teknik eleman sendikalarının kapatılması, teknik elemanların 657 sayılı kanunun kapsamına alınmaları, teşvik tedbirleri ile teknik hizmet ithalinin teşvik edilmesi hep aynı döneme rastlar ve tesadüflerle açıklanamaz. Bu dönemde, gittikçe geriletilen ekonomik ve sosyal haklar ve yaygınlaşan baskılar yüzünden kamu kesimindeki görevini terk eden teknik eleman sayısındaki fazlalık dikkat çekicidir.»

657 sayılı kanunun ve eklerinin teknik elemanlara uygulanması ile:

* Yatırımların gerçekleştirilmesi ve denetiminde söz sahibi olan teknik elemanların bu görevlerini gereğince yapabilmeleri, bu kanundan güç alan ekonomik ve politik baskılarla engellenmiştir.

* Politikacının amaçlarına uygun olarak işleyecek bir hukuki yapıya sahip olduğundan, çalışanlar ve üretime yeterince katkıda bulunanlar değil, siyasi kadrolara yakın olanlar memnun edilmiştir.. (Torba kadrolar, yan ödemeler, terfi düzeni v.b. gibi olanaklar ile)

* Teknik elemanın 10195

Köklü çözüm için kamu personeline Sendikal haklar tanınmalıdır

sayılı kararnameyle çalışırken sağladığı sosyal güvenlik ve ücret konularındaki müktesep hakları dikkate alınmamış, getirilen yeni kesinlilerle ücretler düşürülmüş, o tarihte alınan paraya hak kazanılması için 6 yıl gibi bir süre beklenilmesi öngörülmüştür.

* Ücret politikasında ayrıcalıklar ve çelişkiler yaratılmış;

* Aynı kuruluşta aynı işi yapan veya farklı kuruluşlar da aynı işi yapan teknik elemanlara torba kadrolar ve yan ödemelerle farklı ödeme biçimleri getirilmiş,

* 8 sayılı kararname ile 4 yıl teknik öğrenim görmüş bir gruba sadece yüksek ünvanı

Ücretler artan hayat pahalılığı oranında yükseltilmelidir

taşıdığı için 2 kademe ilerlemesi sağlanırken, diğer 4 yıllık eğitim görmüş teknik elemanlara bu hak tanınmamış.

* 30.11.1970 tarihinden önce memuriyetleri sırasında 4 yıl ve daha fazla süreli yüksek okulu bitirenlere 2 kademe ilerlemesi verilirken, bu tarihten sonra bitirenlere bu hak verilmemiş,

* Çoğaltılabilecek bu gibi örneklerle teknik elemanlar arasında yaygınlaştırılan ayrıcalıklar huzursuzluklar doğurmuştur.

* Hızla artan hayat pahalılığı karşısında ücretleri dondurulan teknik elemanların büyük bir kısmı geçim sıkıntısı içine itilmişlerdir.»

TEKNİK

Kamu kuruluşlarında çalışan teknik elemanların, kendi gücümüze dayanan bir sanayileşmenin ve kalkınmanın gerçekleşmesi için hertürlü politik ve ekonomik baskıdan uzak tutulmaları, gerektiği belirtilen T.M.M.O.B. görüşünde, bu konuda şu öneriler yer almaktadır:

«1. Üretime doğrudan katkıda bulunan teknik elemanlara, toplu sözleşme ve grev hakkıyla beraber sendikal hakları verilmeli,

2. Kamu kuruluşlarının yönetimine etkin olarak katılmaları sağlanmalıdır.

Sorunlarımızın temel çözümü olan bu demokratik hakları verilinceye kadar da, kısa dönemde ve acilen:

* Ayrıcalıklar ortadan kaldırılmalı,

* İntibaklardan doğan aksaklıklar giderilmeli,

* Teknik elemanların gelirleri, artan hayat pahalılığını karşılayacak düzeye getirilmelidir.»